

PROTEIN

měsíčník YMCA v ČR, duben 2005, ročník VII.

15 Kč / 0,5 €

koláž: Protein

Pařížská party
Oslavy 150. výročí Pařížské báze

Nezakazovat ale ani nevolit
Pavel Hlaváč o komunismu tehdy a dnes

Mladí a rudí

Čeští komunisté vymírají. Ale roste jim nová generace.

UVADEČ

Milí čtenáři,
jsou vydání, která by se měla číst od úvodníku. Toto mezi ně rozhodně patří. Při pohledu na rostoucí voličské preference Komunistické strany Čech a Moravy jsme se rozhodli připravit téma, které by se ptalo po příčinách tohoto stavu. Navíc jsme se snažili zjistit, proč komunismus přitahuje nejen nemalou skupinu starších lidí, která svou lásku ke straně setrvačně demonstruje v každých volbách několika posledních desetiletí, ale i některé mladé. Trochu jsme se obávali, co zjistíme.

Faktem je, že se víceméně potvrdilo rčení: Kdo není komunistou ve dvaceti, nemá srdce, kdo jím je ještě ve třiceti, nemá rozum. Tedy – valnou většinu voličů KSČM skutečně tvoří starší spoluobčané, kteří volili do roku 1989 KSČ a pak si nějak nevšimli (nebo ano?), že se strana „transformovala“ přidáním písmena M na konec svého názvu. Tito lidé vlastně myšlenkově stále volí „svou“ KSČ.

Pak je tu ale velká skupina protestních voličů, kteří jsou zpravidla ve středním věku, mají středoškolské či základní vzdělání a jsou znechuceni současnou politikou všech politických stran, jsou otráveni systémem, který si říká demokratický, ale který jim vzal tolik potřebné sociální jistoty ve zdravotnictví, bydlení či v práci. Jediné východisko vidí v manifestační volbě komunistů. Jednání je to pochopitelné, leč krátkozraké. Bude totiž na jejich dětech, aby protestní hlasy svých rodičů komunistům zase vzali a přidali je jiným, demokratickým stranám.

Sama mládež tedy, jak bylo řečeno, komunisty příliš nevolí. Podle zmíněného úsloví jsou ale mladí lidé, formující své názory, „ohrožení“ náchylností ke komunistické ideologii kvůli její zdánlivě spravedlivé sociální koncepci. Ostatně stejně tak jako k levicí, jsme my, mladí, ohrožení také náchylností k pravicovému extremismu. Máme to zkrátka těžké, protože sympatiím k určitým názorovým skupinám se prostě neubráníme.

Účinně se ale komunismu můžeme bránit především tím, že přijdeme k volbám a dáme svůj hlas některé ze stran, které se v politologickém žargonu nazývají systémové. Jsou to ty strany, které chtějí systém, ve kterém fungují, podporovat, a ne ničit, jako KSČM.

Můžeme se bránit aktivním přístupem ke společnosti, k tomu, co se kolem nás děje. Zkrátka tím, že nám okolní svět nebude lhostejný. Můžeme se bránit prostými věcmi, čtením novin, sledováním večerních zpráv a přemýšlením o tom, co se vlastně ten den stalo. Můžeme se bránit tím, že si přečteme něco z historie dvacátého století a nebo třeba Solženicynovo Souostroví Gulag. To všechno jsou věci, které nám pomohou utvořit si vlastní názor na komunismus, ale i na demokracii vůbec.

Jsme Ymkaři, členové organizace bytostně demokratické, kterou demokraté založili, vedli a jejímž prostřednictvím byla (a dodnes by měla být) demokracie propagována. Podle takzvané Teorie šestek Ralpa Dahrendorfa trvá převzetí demokratických právních norem po pádu totalitního režimu asi šest měsíců, transformace ekonomiky na tržní asi šest let a transformace či lépe řečeno znovuvytvoření politické kultury asi šedesát let. Celkem tedy přibližně tři generace. Dodejme, že Československá první republika měla na upevnění své demokracie pouhých dvě desetiletí.

Před několika měsíci jsme oslavili 15 let od pádu komunismu. Zákony i ekonomiku už se nám transformovat podařilo, politickou kulturu nikoli. Jak jsme zmínili, bude to trvat ještě dlouho. A protože politickou kulturu netvoří jen těch pár politiků, které vidáme každý den v televizi, ale každý občan, musíme ke zlepšení situace přispět my sami. Jako členové Ymky máme dobré šance, že v nás vyhraje demokracie.

Přeji Vám příjemné čtení a hezké jarní dny
/Vojtěch Berger/

© PROTEIN - měsíčník YMCA v ČR.

Redakce: Štěpán Cerný, František Kroužil

Spolupracovníci: Vojtěch Berger, J. Vojta Hynek, Veronika Kočová, Petra Pastircáková, Madla Rounová, Dominik Zunt
Sídlo: YMCA DAP, Na Poříčí 12, 115 30 Praha 1 . Kontakt redakce: e-mail: protein@ymca.cz, www.protein.ymca.cz, právo redakční úpravy vyhrazeno, registr. číslo MKCR: E 14324, uzávěrka tohoto čísla: 20.3.2005

Nic není jen černé či bílé

S politologem Petrem Justem o minulém i současném režimu a o tom, proč tu stále máme komunisty.

Letos
to bude
šestnáct
let od

chvíle, kdy
se v Československu zhroutil
komunistický režim. Česká republika
má za sebou velkou část ekonomické
transformace, je členem Evropské unie,
je demokratickým, právním státem.
Paradoxně se ale musí potýkat s
rostoucím vlivem politické strany, jejíž
přímá předchůdkyně zde na čtyřicet let
bránila tomu, aby se vývoj ubíral směrem
k výše zmíněným charakteristikám.
Každý národ se musí určitým způsobem
vypořádat se svou minulostí, a přichází
doba, kdy totéž bude muset učinit i
naše země. To ale znamená zaujmout
jasné stanovisko ke komunismu a k jeho
propagátorům, v čele s Komunistickou
stranou Čech a Moravy (KSČM).

Řeklo by se, že patnáct let po pádu komunistické diktatury tady nebude nikdo, kdo by volal po jejím návratu. A přece – podle posledních průzkumů voličských preferencí jsou ti samí komunisté druhou nejsilnější stranou. Mají významné funkce v parlamentu, dělají úspěšnou regionální politiku. Je to normální v demokratické zemi?

Demokracie má tu „výhodu“, že umožňuje všem – za podmínek daných Ústavou a zákony – ucházet se ve svobodných volbách o přízeň voličů a o posty na různých úrovních. Z tohoto pohledu je to normální. Je to výsledek svobodného rozhodnutí voličů a to bychom měli respektovat, ať už se nám líbí nebo nelíbí. Budu parafrázovat jeden výrok, který jsem někde četl: demokracie není ideální systém, ale nikdo zatím „nevymyslel“ nic lepšího.

Právě otázka zákazu komunistické strany respektive zákazu propagace komunismu v názvech a programech politických stran velmi aktuální. Jak to vidíš Ty? Zakázal bys komunisty?

Navážu na předchozí odpověď. Bude-li jejich vystupování, chování a program v souladu s platnými normami a demokratickým zřízením, pak by bylo nedemokratické komunisty zakazovat. Otázkou ale je, zda opravdu vše, co dělají, říkají či slibují ve volebních programech, je „systémové“. Některé výroky komunistických představitelů jsou přinejmenším rozporuplné a diskutabilní. Pokud by vystupovaly proti demokratickému

zřízení, pak bych je samozřejmě zakázal.

KSČM má problém se získáváním nových členů, jejich počet od roku 1990 stabilně klesá. Přesto se snaží nalákat do svých řad nové lidi, především mládež. K tomu jim slouží mládežnická organizace Komunistický svaz mládeže. Čím podle Tebe mohou komunisté dnešního mladého člověka zaujmout?

Mladí lidé mají dnes více možností cestovat do zahraničí a porovnávat vývoj u nás a venku. Z tohoto pohledu si myslím, že možnost komunistů ovlivňovat mladé je samozřejmě nižší a omezenější než v době, kdy se mohlo cestovat jen do spřátelené ciziny a rozhled lidí byl pochopitelně omezenější. Není to však takto jednostranně jednoduché. Na druhou stranu čím mladší člověk, tím méně může být ovlivněn minulým režimem. Ti, co se narodili řekněme po roce 1984, už třeba nemusí mít a priori negativní předsudek vůči dnešní komunistické straně či komunistické ideologii obecně. Toho budou komunisté určitě v budoucnu využívat. Navíc jako levicová strana se určitě budou snažit lákat mladé hlavně na sociální jistoty.

Někteří předpovídali KSČM brzké vymření, kvůli vysokému průměrnému věku jejich členů. Nestalo se, komunisté tu jsou stále. Přesto se s věkovým průměrem a malým počtem nových členů budou muset brzy vypořádat. Jak vidíš další možný vývoj KSČM?

PhDr. Petr Just (26)

Interní doktorand politologie na FSV UK. Předseda Česko-slovenské unie studentů politických věd. Specializuje se především na slovenskou politiku a na teorii koalic.

Vývoj KSČM je třeba vidět v širších souvislostech. O možnosti zaujmout mladší voliče jsem se zmínil v předchozí odpovědi. Důležitou roli zde ale hraje například vývoj v ČSSD. Levicově orientovaní voliči – pokud nechtějí, aby jejich hlasy propadly – si vybírají mezi těmito stranami. Pokud volili ČSSD a nyní mají pocit zklamání, je možné, že budou koketovat i s myšlenkou volit komunisty, popřípadě

nejt k volbám. Charakterizoval bych to jako boj o pozici v levé části politického spektra. Doposud ho vyhrávala ČSSD, nyní podle preferencí se zdá, že komunisté získávají navrch. Tady by si měli sáhnout do svědomí sociální demokraté.

Navíc KSČM stále „těží“ z toho, že ze současných parlamentních stran jako jediná nebyla od roku 1990 ve vládě a tudíž neměla možnost se v očích veřejnosti „pošpinit“. Jako opoziční strana má daleko větší možnost lákat nespokojené voliče, což lze dát do kontextu s tím, že politika je občany podle průzkumů vnímána poměrně negativně, zkorumpovaná a klientelisticky.

Je situace České republiky v rámci Evropy skutečně jedinečná nebo se s komunismem potýkají i Jinde?

Pro srovnání použiji častý příklad – země Visegrádu, kam kromě ČR patří ještě Slovensko, Maďarsko a Polsko. Ve všech třech zemích došlo v komunistických stranách po roce 1989

k větší sebereflexi, než tomu bylo v České republice. Komunistické strany změnilly názvy, přijaly ideologii moderních levicových sociálně-demokratických a socialistických stran západoevropského stylu, zažádaly o vstup do Socialistické internacionály a ve všech třech státech se podílely nebo ještě podílejí na vládě a zastávají další významné funkce.

Vezmeme-li konkrétně Slovensko, tak tam se KSS v roce 1991 přetransformovala na Stranu demokratickej ľavice (SDL). Měla zastoupení ve dvou vládách, ve kterých držela i klíčové posty ministrů obrany či financí, měla křeslo předsedy parlamentu... Až do roku 2002 byla parlamentní stranou. Nyní již neexistuje, protože se včlenila do strany SMER, kterou založil bývalý místopředseda SDL Robert Fico.

K vysokým ziskům komunistů ve všech volbách posledních několika let přispívá i nízká volební účast, která KSČM s disciplinovanými voliči nahrává. Jak přesvědčit třeba voliče ve středním věku (kteří se často dovolávají sociálních jistot, jež jim komunismus nabízel, ale komunisty přímo nevolí), aby přišli k volbám?

Sociální jistoty jsou jedna věc a chápu určité skupiny, kterým se stýská po zajištění plné zaměstnanosti či bezplatném zdravotnictví a školství. Ale ať si vzpomenou na jiné aspekty života před rokem 1989: omezené cestování, fronty na auta, knihy, banány, ideologicky ovlivněné školství a kultura, upírání základních lidských práv a svoboda.

V souvislosti s touto otázkou se mi vybavuje jeden fejeton publicisty Martina Komárka.

Vyšel v Mladé frontě Dnes při osmém výročí pádu režimu a reagoval na (tehdejší) průzkum veřejného mínění, že osm let po pádu režimu stoupá počet těch, kteří si přejí jeho návrat. Ten fejeton se jmenoval tuším „Před osmi lety“ a každá věta v něm začínala těmito slovy. Pak vždy následoval výčet něčeho negativního z minulého režimu. A úplně poslední věta zněla (parafrázuji, nepamatuji si to přesně): „Dobré ráno, ještě si stále myslíte, že se nám dnes žije tak špatně?“

Lidé mají často sklony k negativismu, bagatelizování a opomíjení některých věcí. Ale nic není jen černé nebo bílé. Pokud poukazují na výhody minulého režimu, ať si vzpomenou i na jeho negativa. A obráceně: pokud dnes něco kritizují, ať si uvědomí i druhou stránku věci. Ostatně už to, že dnes lidé mohou veřejně a beztretně kritizovat poměry ve státě, je jedním z pozitiv tohoto režimu.

Sama KSČM přiznává, že její síla spočívá nikoli v těch voličích, kteří mají její stranickou legitimaci, ale v těch, kdo komunisty volí „na protest“ proti aktuální politické situaci. Myslíš si, že to změní až s příchodem další generace voličů, která už bude k demokratickým politickým stranám a orgánům tohoto státu méně skeptická?

Může to být pravda, ale na druhou stranu bych zopakoval i jednu z předchozích odpovědí: čím mladší volič, tím menší pravděpodobnost, že by měl osobní negativní zkušenost s předchozím režimem. Zvláště pokud mluvíme o příštích generacích.

Jak se podle Tebe vypořádala česká společnost s komunistickou minulostí?

Polistopadová politická elita se držela hesla „nejsme jako oni“, takže se žádné hony na komunisty nekonaly a vrcholní představitelé totalitního režimu nebyli narychlo, bez soudu a v přímých televizních přenosech popravováni jako například v Rumunsku. Vycházelo se z toho, co jsem vyjádřil v první odpovědi: toto je demokracie, lidí rozhodnou, my jejich rozhodnutí musíme respektovat. To je, myslím, rozumný přístup.

Rovněž si myslím, že tzv. lustrací zákon byl přijatelným kompromisem mezi zastánci a odpůrci tvrdého potrestání komunistů. To je můj osobní názor. Samozřejmě krajní skupiny zastánců a odpůrců potrestání to vidí jinak. Jedni tvrdí, že lustrací zákon je příliš mírný a česká společnost příliš benevolentní k lidem s určitou minulostí, druhí mluví o diskriminaci.

Navíc se domnívám, že díky tomu, že řada bývalých komunistů zůstala i těsně po listopadu ve veřejných funkcích, proběhl přechod poměrně klidně a hladce. To přiznávají i zástupci tehdejších hlavních opozičních hnutí Občanského fóra a Verejnosti proti násilí. Oceňují například roli, kterou tehdy sehrál Marián Čalfa, předlistopadový komunistický ministr a polistopadový federální premiér.

za rozhovor děkuje
/Vojtěch Berger/

Dotazovaný je aktivní v radikálně levicovém hnutí od roku 1995. Podílel se na organizování protirasistického hnutí v letech 1997-98, na přípravě protestů proti MMF/SB v Praze, na organizaci českých výprav na protesty proti zasedání G8 v italském Janově a na Evropské sociální fóra v Paříži a v Londýně. Je příznivcem trockistické Páté internacionály a patří k zakladatelům REVO - skupiny revoluční mládeže.

Kdy a jak jste se rozhodl být aktivní v socialistickém revolučním hnutí? Co nejvíce formovalo vaše názory?

Bylo to v polovině 90. let. Velkou roli v tom sehrála deziluze z toho, co přišlo po roce 1989, ale také cestování po západní Evropě. Tato zkušenost mi, myslím, pomohla nahlížet na společenské dění v širších souvislostech než z tehdejší české zkušenosti.

Jak byste zhodnotil minulý režim v Československu? Jak vzpomínáte na rok 1989?

Žádný marxista hodný tohoto pojmenování nemůže pohlížet na minulý režim pozitivně. Byl to režim, který rozhodně neměl v úmyslu dosáhnout socialistických cílů, i když rozbil základy kapitalismu, vedl objektivně k jeho návratu po roce 1989. Na korupci a privilegia vládnoucí byrokracie si pamatuje každý, stejně jako potlačování jakékoliv dělnické demokracie, bez které není

Na listopad 1989 vzpomínám s pocitem trapnosti

Pár otázek na člověka,
který se bojí zveřejnit své jméno
a doufá v socialistickou revoluci.

cesta k socialismu vůbec možná.

Na listopad 1989 vzpomínám tak trochu s pocitem trapnosti. Samozřejmě minulý režim si svržení více než zasloužil, ale iluze a naivita s jakou jsme byli v jeho svržení zapojeni byla obrovská. To ovšem nutno dodat nebylo důsledkem ničeho jiného než politické nesvobody zejména v letech normalizace.

Jaký je váš názor na současnou politiku KSČM? Jak pohlížíte na KSM (Komunistický svaz mládeže)?

Současná KSČM určitě není stranou, která by chtěla vrátit poměry před listopad 1989, jak se občas „dozvíme“ z médií. Její poslanci a funkcionáři si žijí jistě lépe než před rokem 1989 a „velké ryby“ minulého režimu už dávno operují v jiných stranách. Dnes je to vlastně běžná sociálně demokratická strana. To znamená, že do jisté míry hájí zájmy pracujících a chudších vrstev společnosti v rámci kapitalismu, a tím brání prakticky

i onen kapitalismus v jeho demokratické parlamentní formě.

KSM má více stalinistickou politiku, dívá se rozhodně pozitivněji na stalinistický režim než KSČM. Nicméně ani jeho politika nepředstavuje pro kapitalismus žádnou hrozbu. Dívám se tedy na politiku KSČM i KSM značně kriticky. Ovšem pokud jsou připraveny vstoupit do akce v zájmu pracujících, ať už jde o akci proti fašismu, proti válce či globalizaci, mohu to jen uvítat.

O co se snaží vaše sdružení? Nastíháte prosím krátkodobé i dlouhodobé cíle.

Krátkodobým cílem je obnovení revolučního komunistického hnutí, včetně vytvoření marxistické politické strany, organizace mládeže, skupin v odborech, atd., a to mezinárodně. Dlouhodobým cílem je pochopitelně revoluční svržení kapitalismu a nastolení socialismu, který by byl založen na demokraticky plánovaném hospodářství na mezinárodní úrovni a na dělnické demokracii, tedy systému dělnických rad, které by držely moc ve společnosti, dokud dalším vývojem nezміzí potřeba politické moci a státu vůbec.

Jak se díváte na kapitalismus? Nepřisuzujete mu neprávem veškeré zlo na Zemi? Nemůže být příčinou spousty současných problémů člověk (jeho podstata, lidská povaha), jehož chování se příliš nemění, ať už máme jakýkoli politický systém?

Výroba pro zisk, konkurence a vykořisťování nejsou lidskou podstatou, po většinu lidské historie nic takového neexistovalo, ale je to naopak

typické pro kapitalismus. Velká většina současných problémů světa, jako je chudoba, války, rasismus, etnické a náboženské konflikty nebo ničení životního prostředí přímo vyplývá z ekonomické podstaty kapitalismu, z jeho anarchie ve výrobě a výrobě pro zisk místo uspokojování

lidských potřeb. S lidskou povahou to nemá co dělat, svádět společenské problémy na individuální povahu člověka nelze. Lidská povaha se neustále mění, změnila se mnoho během historie lidstva a bude se měnit nadále podle toho, v jakých podmínkách člověk žije. Mluvíme-li o politických systémech, pak je třeba si uvědomit, že dosavadní politické systémy byly založeny na nadvládě malé menšiny nad velkou většinou společnosti. Výjimkou bylo několik let po Říjnové revoluci v Rusku, ale několik pouhých let pochopitelně nemůže stačit na překonání dědictví kapitalismu, které přináší zaostalost - ať už ekonomickou nebo kulturní.

Myslíte, že stát je možno reformovat jiným způsobem než formou násilné revoluce? Jste pro parlamentní cestu?

Nelze. Skutečná moc neleží v parlamentu, ale ve správních radách nadnárodních korporací a v nevolených a neodvolatelných strukturách státní moci, včetně a zejména v jeho represivních složkách. Parlament je systémem dobrý jen jako divadlo, ve kterém se hraje na vládu lidu, a to jen v dobách společenské stability. Historie nás již mnohokrát přesvědčila, že jakmile se společnost ocitne v krizi a velká část společnosti požaduje změnu, pak je parlament odstrčen na vedlejší kolej a nastolena tvrdá a otevřená diktatura těch, co stojí nejvýše v žebříčku moci. Nejkrutější v tomto ohledu zůstává zkušenost fašismu.

Pokud jste pro svržení kapitalismu násilnou revolucí, jak ospravedlníte to násilí? Co má nastat potom? Jak se dostat k demokracii? Jak zajistíte, aby se nový režim nezvrhl v autoritativní stát?

Žádný normální člověk nemá násilí rád, ale násilí a diskriminace je každodenní realitou kapitalismu a před tím nelze zavírat oči. Revoluce je násilná právě proto, že jejím cílem je svržení systému založeného na násilí menšiny proti většině. Ukončení tohoto

7

násilí mnohonásobně ospravedlňuje revoluční násilí. Abychom si správně porozuměli, tak násilná revoluce je možná pouze s podporou většiny a aktivní účastí velké části společnosti.

Víme, proč se zvrhl v autoritativní stát režim po Říjnové revoluci v Rusku. Bylo to jeho izolací, zaostalostí Ruska, tím, že revoluce neuspěla v dalších rozvinutějších zemích, například v Německu, a z této izolace a zaostalosti povstala byrokracie, která provedla v letech 1923-29 kontrarevoluci.

Nejlepší zárukou proti této hrozbě je proto mezinárodní rozšíření revoluce a důsledná opatření proti možnosti vzniku samozvané byrokracie - odvolatelnost všech zvolených zástupců, rotace ve všech placených funkcích, apod.

Jak podle Vás má dělnická demokracie vůbec fungovat? Kdo bude zajišťovat, aby se odrožovala pravidla hry? Nebude potřeba obrovská moc v něčích rukou, která by je garantovala? Jak chcete zajistit oddělení této moci?

Dělnická demokracie představuje moc velké většiny společnosti, protože většinu společnosti tvoří dělníci, ať už pracují manuálně nebo ne. Je

postavena na zcela jiných principech než současná kapitalistická moc. Dnes každý volí jedním hlasem jednou za 4 roky svého poslance ze strany, která získala dost sponzorů z řad kapitalistů, aby za něj po 4 roky neodvolatelně vládl. A to jestli hovoříme o parlamentu, který nemá žádnou skutečnou moc. Systém dělnických rad je organizován na základě pracoviště, tedy místa, kde si člověk obstarává obživu a kde se všichni znají, a na základě bydliště, kde zase tráví svůj volný čas. Delegáti do vyšších úrovní jsou kdykoliv odvolatelní, jakmile se k tomu rozhodne většina těch, kdo je zvolili. Navíc nesmí být korumpován vysokým příjmem jako dnešní poslanci, ale musí-li být tato funkce placená, pak průměrnou mzdou těch, které zastupuje. Stejně tak ozbrojené složky nejsou v systému dělnické demokracie odtrženy od obyvatelstva, ale každý se na nich

8

nějakým způsobem podílí. To je jistě obrovská moc, ovšem nikoliv rukou malé menšiny velkých akcionářů korporací, jako to vidíme dnes, ale v rukou většiny společnosti.

REVOLUTION

Jaké místo mají mít v socialistické společnosti církevní instituce a sdružení? A co tzv. občanská společnost (sdružení občanů, iniciativy atd.)?

Jistě, mnoho věřících se obává represí ze strany ateistického režimu zejména po zkušenosti z minulého režimu. Ovšem ani minulý režim nepotlačoval všechna náboženství a sdružení stejně. Víme například, jak byla protěžována pravoslavná církev v SSSR oproti jiným církvím.

Marxismus chápe církev jako utlačovatelskou instituci za kapitalismu a náboženství za opium lidstva. Ovšem není marxistou ten, kdo z toho vyvozuje potřebu represe vůči věřícím. Marxistickou politiku k církvím a náboženství shrnul správně už svého času Lenin, když argumentoval na jedné straně za úplnou svobodu vyznání za socialismu a zároveň za odluku církve od státu. Tedy církevní spolky budou mít za socialismu přesně takové místo, jaké zvolí věřící tím, že je budou podporovat materiálně i jinak.

My marxisté si samozřejmě přejeme, aby lidé věřili v sebe sama, nikoli v jakousi vyšší moc, ať je jejich představa o ní jakákoliv. Věříme však, že stále méně lidí bude inklinovat k náboženství v důsledku toho, jak člověk bude stále svobodnější a bude pánem svého života. Potlačování lidí za jejich víru by tomu ani v nejmenším nepomohlo, právě naopak.

Takže věřící se socialismu bát nemusí, tedy pokud jsou skutečně věřící a jde jim o jejich víru. Pak si mohou z vlastních prostředků a s vlastním úsilím žít nadále náboženským životem, pouze nemohou počítat s podporou státu či s protekcí oproti jiným náboženstvím či církvím.

rozhovor připravili
/Eliška Venglařová a František Kroužil/

O KLÉMENTOVI...

Klement Gottwald - truhlář, první dělnický prezident Československa, zodpovědný za politické procesy v 50. letech a tudíž i za životy lidí v nich odsouzených. Paradoxně přesto nebo snad právě proto také postava mnoha veselých historek, které pomáhají vzpomínat na jeho dobu a na komunismus vůbec s nadhledem.

Jak jsem se zamilovala do Gottwalda

Když jsem byla malá holčička a začala chodit do školy (kam jsem se pochopitelně moc těšila), měli jsme ve 2. patře chodbu plnou všech mrtvých socialistických a komunistických pohlavářů, co jich na světě bylo. Chodily tam jen děti z vyšších ročníků a my prvňáci, sídlící v přízemí, jsme tam pouze občas byli panem řídicím vysláni se vzkazem nebo třídní knihou.

Bylo to pro mě tajemné místo, kam jsem se snažila dostat, a tu neuvěřitelnou galerii si prohlížet. Ty tváře byly důstojné a zajímavé a

mezi nimi ta s dýmkou, ta nejsympatičtější, byla právě Gottwaldova. Chodila jsem domů a tátovi vyprávěla o tom pěkném pánovi, na kterého se chodím dívat a jak se těším až budu chodit do 3. třídy, to budu obývat tuto chodbu každý

den. Otec se se mnou bavil vždy a o všem, ale na toto mi nikdy neodpověděl.

Pak konečně přišel čas, kdy jsem se stala zákyň 3. třídy. Nejen, že jsem se volně mohla procházet po té chodbě, ale dokonce nás začali učit i internacionálu. Já, holčička vnímavá a pilná, jsem ji uměla první ze třídy (měla jsem ji naposlouchanou z rozhlasu) a pořad jsem se hlásila. Doma jsem o tom samozřejmě otce informovala.

Když tak chudák viděl, kam se to jeho jediné dítě vyvíjí, asi se polekal, sedl si se mnou, začal mi všechno vysvětlovat a začali jsme spolu poslouchat Svobodnou Evropu a Hlas Ameriky. Tak skončila má první dětská láska a stala se ze mě antikomunistka.

/Věra Hejzlarová/

Jak jsem neviděl odhaleného Gottwalda

Asi ve 3. třídě základní školy jsem snad se všemi žáky základek v Olomouci musel jít na odhalení sochy Klementa Gottwalda před místním okresním národním výborem (dnešní Právnickou fakultou UP). Všichni samozřejmě museli být v pionýrském úboru. Na obrovskou plochu přilehlého parkoviště a travnatých ploch se postavily stovky dětí.

Kouzlo celé akce spočívalo v tom, že byl neuvěřitelný líjak, takže z větší vzdálenosti nebyla ani více než třímetrová (dosud zahalená)

socha přes vodní špagáty vůbec vidět. Navíc u těchto maškarád vždy strašně dlouho trvala příprava - řazení, přesouvání, čekání na soudruhy papaláše...

Zlatý hřeb přišel v okamžiku, kdy soudružky učitelky dostaly signál, že jako „už to bude...“, a tak daly nám všem povel, abychom si sundali pláštěnky a bundy, aby byly vidět naše modré pionýrské košile a rudé šátky!

Během několika vteřin jsme promokli na

kost, byla šílená zima a navíc se stále nic nedělo. Kléma zůstal pod pláštěnkou. Drkotali jsme zuby a poskakovali. Já jsem neměl originál pravou pionýrskou košili, jen takovou světle modrou z tenkého plátýnka, takže jsem ji měl na sobě nalepenou a úplně průhlednou. I slitovala se nade mnou soudružka učitelka a asi 4 nás tajně pustila domů. Tak jsem se ten den soudruha Gottwalda v plně odhalené parádě nedočkal.

Když jsme se tam šli podívat za nějaký ten den znovu, tak už z jiného důvodu. Celá Olomouc totiž tehdy chtěla vidět, jak nějaký dobrodinec sochařovo dílo vylepšil a natřel dělnickému prezidentovi ruce krvavě červenou barvou - zkrátka když socialistický realismus, tak ať je realita úplně

/J. V. Hynek/

9

ROZHOVOR

foto: Vojtěch Berger

Nezakazovat, ale ani nevolit

říká o vztahu české společnosti ke komunistické straně místopředseda YMCA Praha, emeritní evangelický farář Pavel Hlaváč.

Pavel Hlaváč si s komunistickým režimem užil své. Před tím, než podepsal

Chartu 77 i potom. Tenkrát se proti komunismu bojovalo samizdatem, letáky a manifesty. Dnes je možné říkat své názory otevřeně a tuto možnost mají i komunisté. Bojovat proti komunismu lze aktivním prosazováním demokratických myšlenek a využíváním občanských práv, které nám demokracie dává, třeba práva volit a být volen. Pavel Hlaváč demokratem je, a určitě nejen podle názvu strany, jejímž je členem.

Co s sebou přinášel výkon evangelického faráře v dobách komunismu?

Až budu jednou psát svou kapitolu do prosečské kroniky, chtěl bych začít událostí, která se mi přihodila krátce po mém příchodu do Proseče. Bylo to v lednu 1969, když jsem byl na Vysočině sotva tři měsíce. V Praze byl pohřeb Jana Palacha, ten den byl celostátní smutek. Jel jsem také do Prahy a když jsem se vracel do Proseče, byla už noc. Žádné autobusy již nejezly a tak jsem šlapal pěšky, v zimě, po sněhu, těch 14 km z nádraží ve Zdárci u Skutče. Když jsem přicházel (přišel) na náměstí, bylo tam všude plno světla, hrála hudba - vesele tam probíhal školní ples. Celý národ ve smutku a Proseč trsala... Tak jsem si říkal, kam jsem to vlezl, co je to za hnízdo. Těch 300 m z náměstí na faru bylo pro mne tíživějších, než celá dlouhá cesta z nádraží. Postupem času jsem ale poznal, že v Proseči je sbor s živou tradicí a dobrými lidmi. Svou práci jsem se jako farář rval o duši toho kousku národa, který jsem měl ve sboru, pak také i v obci a pochopitelně i v rodině. Znáte tu píseň, dříve disidenta a exulanta, dnes poslance Světí Karáska - „Byl boj na nebi ...a teď je boj na zemi...“ Ten boj na zemi, v síle a moci

10

toho vítězného boje na nebi, trvá dál – ať si jsou komunisti, nebo nekomunisti.

Po dvaceti letech, když mi odebrali souhlas k výkonu farářského povolání, se staršovstvo prosečského sboru rozhodlo, že napíše dopis příslušným orgánům, kde proti tomu bude protestovat. Byli to obyčejní lidé, ale napsali velmi protestní, výstižný a stylisticky kvalitní dopis. Zvláště dva staří písmáci, kteří navrhovali ostré formulace mi udělali velkou radost.

Kdy jsi dostal státní souhlas k výkonu farářského povolání?

Moje církev ČCE má presbyterně synodní zřízení, což je takové demokratické uspořádání, takže faráři a vikáři nejsou na sbory dosazováni, ale voleni. Vikáře volí staršovstvo, faráře celý sbor (většinou z více kandidátů). Komunistické zákony z roku 1949, které dnes již neplatí, vnášely do vnitřních záležitostí církve silně mocensky manipulační prvky, jež umožňovaly každého několikrát prosít, či přímo propasirovat: „Za prvé ne každého nechali studovat fakultu, za druhé kohokoli mohli z fakulty vyrazit, za třetí pak na každém požadovali „slib věrnosti republice“ (to je kapitola sama pro sebe – člověk si to musel interpretovat tak, že neslibuje věrnost socialismu a komunistům, ale republice, národu, svým předkům, sobě, dětem, lidem které dusí totalitní režim, politickým vězňům, občanským iniciativám, exulantům i emigrantům – prostě to byla podmínka, někdo nemohl, někdo si to nedokázal přátelně interpretovat – inu ale, to nemohl jako duchovní sloužit) a teprve pak udělovali či neudělovali „státní souhlas k výkonu duchovenské činnosti“ a ten ti mohli zase kdykoli odebrat - taková byla tvář totality, ale v jiných oborech to nebylo o nic lepší a někde to bylo i horší.

Já jsem dostal stát.souhlas před nástupem do Nepomuku v roce 1965 a byl jsem tam staršovstvem zvolen jako vikář. Na farářské zkoušky jsem se připravoval během služby v Nepomuku (P.H. tam sloužil v rámci zdravotní rehabilitace po těžkém úrazu, který utrpěl na vojně, pozn. red.), protože jsem chtěl, aby mě v mém příštím působení mohli už zvolit farářem. Jako téma písemné práce pro farářskou zkoušku jsem si vybral „Církevní zákony mezi lety 1949 a 1968, od jejich vydání do konce jejich platnosti“. Bylo to v době velkých společenských změn a existovala naděje, že se demokratizace změní v demokracii. Proto jsem si myslel, že éra církevních zákonů z počátků komunistického režimu se chýlí ke konci a že budou

vydány zákony nové.

Dal jsem dohromady materiály z archivu, ale pak přišel srpen 1968 a okupace. Později mi synodní senior doporučil jiné téma, protože to, co jsem hodlal o církevních zákonech napsat, bylo v roce 1969 oficiálně nepublikovatelné. Vybral jsem si nové téma: „Pojetí bližního ve Starém a Novém zákoně a v Kumránských rukopisech“ (Kumránské rukopisy. Byly náhodně objeveny v roce 1948 u Mrtvého moře. Obsahují svitky esejců, kteří tam měli klášter. Do jeskyní byly ukryty při velkém židovském povstání kolem roku 70 n.l. Jsou unikátní, protože podávají svědectví z přelomu věků. Židovské dokumenty z tohoto období se zachovaly jen v malé míře, spíše náhodou, protože opotřebované svitky tóry se nearchivovaly, ale byly vždy obřadně zničeny).

Ale zpátky k Tvému souhlasu za faráře...

Na podzim 1968 jsem kandidoval do Proseče, dostal jsem souhlas k volbě za vikáře a staršovstvem jsem byl zvolen. Farářskou zkoušku jsem složil později, ale nechtěl jsem „tahat tygra za fousy“ a o souhlas k volbě za faráře jsem nežádal. Asi bych ho sotva dostal – byl jsem prostě rád že mohu sloužit Pánu pánů, že mě můj Pán podpíral a já se dosud, jakž takž držel, abych nebyl jen nějaký slouha pánů a bylo mi jedno, jestli jsem farář, nebo vikář. Nasbíral jsem řadu napomenutí pro „nevhodné jednání a chování při výkonu duchovenské činnosti“, to byla taková dvojka z mravů od OCT PVC (okresní církevní tajemník pro věci církevní), byl mi krácen plat, otravovala mě StB, pak přišla Charta a já jsem spolu se svými dobrými druhy a nejlepšími přáteli, též signatáři, dostal od své milované církve hned „trojku z mravů“ v podobě důtky nebo důtky s výstrahou, nevím a raději bych na to zapomněl, jenže moc to nejde. Nu a v roce

1986 jsem zkusil potáhnout tygra za fous, požádal o souhlas k volbě za faráře, souhlas jsem dostal a celý sbor mě zvolil. Z toho je vidět, jaký to zde byl Absurdistán. Nebo Kafkárna nebo Švejkárna? A to není konec - tentýž KCT PVC, který mi v roce 1986 státní souhlas udělil, mi jej zase za dva roky odebral a zase vracel, chtěl, abych mu podepsal, „že již nikdy nic v životě nepodepíši“ a podobné stupidity, jenže vše to bylo protlačováno mocensky. Takové brnkání na nervy a podobné srandičky. Vy, mladí pánové a dámy z Ymky, z Tensingu, z Klubů a odkudkoli – taková a podobná, všudypřítomná a vlezála, do života, do lásky a do nadějí byla komunistická totalita. Bacha na to.

Jak jsi prožíval změny v roce 1989?

Když přišel 17. listopad, ta apatie, vynervovanost, až deprese, ve které jsem kvůli tlaku režimu byl, se změnila v euforii. Byl jsem široko daleko jediný chartista a považoval jsem za svůj úkol založit místní pobočku Občanského fóra a pomáhat i jinde v okolí.

Byl jsem ale také hodně unavený a cítil jsem, že si potřebuji od farářování odpočinout. Na počátku roku 1990 jsem odjel na studijní pobyt do Německa a vrátil se až v květnu 1990, čili ty „nejrevolučnější“ události jsem tady nezažil. Pak jsem se dal k dispozici novému režimu ne v politice, ale při budování nové služby na Federálním ministerstvu vnitra, na pomoc uprchlíkům, hlavně lidem, kteří tenkrát odcházel zemi bývalé Jugoslávie, kde zuřily etnické boje.

Jak jsi se v době svých studií, jako dvacetiletý, díval koncem 50. let na komunistické státní zřízení? Shledával jsi na něm i něco pozitivního?

Neměl jsem důvod myslet si o komunistech cokoli dobrého. Na začátku 50. let mi zavřeli otce, protože

Pavel Hlaváč (*1939)

V letech 1958-1963 vystudoval teologii na evangelické teologické fakultě v Praze. Po vojenské službě nastoupil službu u evangelického sboru v Nepomuku, kde zažil liberalizaci poměrů v tehdejších Československu ve druhé polovině 60. let. Koncem šedesátých let odešel na Vysočinu, do Proseče u Skutče, kde vykonával dlouhá léta úřad vikáře. Teprve v roce 1986 mu byl udělen státní souhlas k výkonu funkce faráře. Ten mu za tři roky ale opět vzali. To už se ale psal rok 1989 a sametový převrat byl blízko. Po listo-

padových událostech se Pavel Hlaváč zapojil do místní politiky a založil ve svém působení na Vysočině místní Občanské fórum.

Následně působil ve státní správě a v posledních letech se opět vrátil do komunální politiky, tentokrát jako člen strany Evropských demokratů a jako zastupitel jedné pražské městské části. Jak sám říká, do politiky znovu vstoupil proto, aby se zapojil do procesu integrace malých politických stran. Jedině pokud se tyto strany spojí a budou silné, mohou voličům nabídnout skutečnou alternativu vůči parlamentním stranám, včetně KSČM.

byl soc. dem., ale odmítl přerodit se v komunistu a pak také neudal provokatéra, kterého za ním poslala StB. Byl živnostník a tudíž vykořisťovatel. Stali jsme se z buržoazní rodiny proletářskou, maminka musela jít pracovat a zpočátku to měla hodně těžké.

Měl jsem kvůli kádrovému profilu svého otce problémy dostat se na vysokou školu. Musel jsem rok pracovat jako dělník, abych si svůj kádrový profil vylepšil, a pak, v roce 1958 mě na fakultu přijali. Vládla tam velmi svobodomyšlná atmosféra, dalo se tam nejen studovat, ale i diskutovat, což jinde nabylo. Děkanem byl tehdy J. L. Hromádka, který zastával názor, že komunisti budou jednou křesťany potřebovat. To jsem moc nesdílel. Ale přijal jsem jeho apel, žít svobodně a odpovědně i pod tlakem a nečekat jen, „až to praskne“.

Jak jsi se dostal k Ymce?

Jednak jsem znal několik bývalých Ymkařů, a byli to vesměs skvělí lidé, pak mi také otec o Ymce vyprávěl, protože chodil do Ymky v Praze, v Liberci i v Bratislavě, když cestoval. Hodně jsem o Ymce četl, především ve starých ročnících Křesťanské revue. Já jsem však od roku 1953, to mi bylo čtrnáct let, jezdil na evangelické lesní brigády, jejichž prostředím mě hluboce ovlivnilo. Setkal jsem se tam s řadou lidí, kteří bývali v Ymce nebo v Akademické Ymce (v té době již zakázané, pozn. red.). Především to byla paní profesorka Božena Komárková, Marta Kačerová, Lubor Drápal, Mirek Heryán, Vláda Kalus dále Jan Šimsa, Bláža Šourek, 4 bratři Čapkové, 2 bratři Šoltészové, Jakub Trojan, Milan Balabán, Ladislav Hejdaček, a spousta dalších skvělých lidí, mladších děvčat i kluků, bratří a sester, každý byl jiný, ale všichni jsme byli strženi duchem praktického i diskusního křesťanství, solidarity, odpovědnosti i legrace. Například Jan Šimsa byl ten-

krát a je dodnes levicově orientovaný, ale vždy křesťan a demokrat, jako jeho otec Jaroslav.

Brigádami prošly stovky lidí a StB jejich organizování rozprášíla a zakázala až v polovině sedmdesátých let. Byl jsem proto zklamán, že když se v roce 1990 znovu zakládala Ymka, tak do ní tito lidé většinou nepřišli a nepomohli navázat přetrženou kontinuitu Ymky.

Jak jsi prožíval Pražské jaro a okupaci v srpnu 1968? Věřil jsi v převrat a návrat demokracie?

Převrat ve stylu Sametové revoluce nebyl na obzoru. Sledovali jsme třeba Literární noviny nebo Listy, drželi jsme palce spisovatelům i reformním komunistům. Obnovil se Junák, chtěli jsme obnovit i Ymku, ale nestihlo se to. Viděli jsme to tak, že demokratizační proces bude pokračovat, že je třeba reformním komunistům pomoci, aby se i z nich mohli jednou stát slušní lidé, což se i v řadě případů stalo. Situace se mi jevila velmi nadějně, a ačkoli jsem neočekával hned demokratický stát, doufal jsem, že demokratizace už nepůjde zastavit.

Období před rokem 1968 jsem prožil v Nepomuku a jsou to story, co by se o té době daly vyprávět. Na nepomuckém náměstí bývala pískovcová socha Masaryka. Až někdy v roce 1960 ho odstranili místní komunisti. Když jsem přišel v roce 1965 do Nepomuku, stála na náměstí na pískovcovém podstavci místo TGM obrovská rudá litinová hvězda. Když se psal rok 1968, byla šance to změnit - symboly jsou přece důležité, a tak jsem chtěl udělat něco pro to, aby tam Masaryk zase stál. Nakonec se ukázalo, že odstranění Masarykovy sochy schválilo plénum MNV, tedy příslušný orgán, až dodatečně, poté, co na pokyn iniciativních soudruhů sochu zlikvidovali vojáci z nedaleké Zelené hory. V atmosféře roku 1968 dostali ti soudruzi strach a slíbili, že se postarají

o to, aby se Masaryk znovu na náměstí vrátil. Říkal jsem si, že to bude skvělé, ale měl jsem i trochu strach z toho, co se stane, až budeme muset odstraňovat tu hvězdu, byl to přece jen jejich symbol.

Samotná okupace mě zastihla v Kutné Hoře, a když jsem se pak do Nepomuku vrátil, hvězda tam nebyla. Ale nebyl tam zatím ani Masaryk.

Dozvěděl jsem se, že hvězdu vyvrátila parta mladých lidí, v protiokupační a protisovětské euforii. Nesli ji až na kraj Nepomuku, kudy vede hlavní silnice z Plzně do Budějovic. Pod silnicí byl rybníček zarostlý rybník. Hodili hvězdu do toho rybníka, ale nepočítali s tím, že je dutá - nejen, že se nepotopila, ale odjela doprostřed rybníka a zůstala tam vysílat svou rudou zář. Po té silnici jezdily ruské jednotky, pod silnicí byl zelený rybník a uprostřed něj rudá hvězda. Nakonec dostali místní komunisté strach, dostrachali se, snad dokonce v neckách, k tomu jejich plovoucím symbolu a odvezli hvězdu někam do lesa, kde ji zakopali.

Byl jsi jeden z prvních, kdo podepsal Chartu 77. Měl jsi kvůli tomu později problémy?

Po sérii normalizačních vln byla společnost v polovině sedmdesátých let ve velkém útlumu. Zdálo se, že všechno stagnuje. Až na Nový rok 1977 jsem na Svobodné Evropě, kterou jsem pravidelně poslouchal, zaslechl zprávu o CH 77 a vyslechl její text. Bylo to velké osvobození, bylo to něco jiného než samizdat, byl to manifest. Myslím, že hlavní ideu vymyslel Ladislav Hejdaček, který řekl: pojďte je vzít za slovo, když v Helsinkách přijali závazky k dodržování lidských práv, tak at je dodrží. Bylo to však dílo kolektivní.

Spolu s dalšími faráři z Vysočiny, Bohdanem Pivoňkou, Janem Kellerem a Tomášem Biskem jsme se povzbuzovali i zrazovali, prostě jsme se dohadovali, že asi Chartu podepíšeme, ale nijak jsme s tím nespěchali. Asi o týden později však vyšel v Rudém právu článek: Samozvanci, ztroskotanci ..., který Chartu odsuzoval. Vyplyvalo z něj, že režim spustí odvetná opatření. Sel z toho strach, ale řekl jsem si, že teď se to již nedá odkládat, že je potřeba, aby to podepsalo víc než jen těch 242 prvních signatářů, kteří své podpisy připojili koncem roku 1976.

Jel jsem potom hned v dalším týdnu s Tomášem Biskem k Ladislavu Hejdačkovi pro adresu Jana Patočky, ale on nám řekl, že se k panu profesorovi Patočkovi nedostaneme, protože ho neustále předvolávají k výslechu. Můžeme prý u něho své podpisy nechat, on to pak Patočkovi předá. Tak jsme podepsali, ačkoli Hejdaček nás varoval před důsledky, především ztrátou souhlasu k výkonu farářského povolání.

Podpis Charty byl pro mě vnitřně napros-

to nezbytný, chápal jsem jej jako výraz mé křesťanské odpovědnosti.

Byl jsem pak mnohokrát předvolán StB k výslechu. Když se mě ptali, proč jsem Chartu podepsal, řekl jsem jim, že je to hlavně jejich zásluha, protože otravují a zastrašují slušné lidi. Podepsal jsem, protože v mé vlasti není svoboda a já chci manifestovat, že si přeji, aby svoboda byla. Chci, aby se dodržovaly zákony.

Jaká byla Tvoje další činnost v disentu?

Podílel jsem se na distribuci literatury, která sem byla tajně dovážena z exilu. Někdy jsem měl obavy a přiznám se, že i dost strach, protože jsem věděl, že StB má lidi nastrčené všude.

V Proseči jsme také na faře měli seniorátní cyklostyl, evidovaný na okrese. Byl jsem povinen všechny tiskové blány schovávat a zakládat, aby bylo dohledatelné, co jsem tisknul. Krátce předtím, než zatkl mého švagra pro distribuci letáků k volbám, tiskli jsme spolu na tomhle cyklostylu nějakou publikaci k výročí jeho sboru. Měl to na to příslušné povolení od úřadů. Dělal jsem to den a noc, já jsem se musel jít připravit, protože jsem měl odpoledne službu - pohřeb. Švagr si to dodělával sám, a když pak lidé vycházeli ze hřbitova, viděli před farou přistaveného žigula a mého švagra, jak do něj nosí štosy papíru. Za necelých 14 dnů ho zavřeli kvůli letákům. Všichni si pak mysleli, že je tisknul u mě. V souvislosti se zatčením mého švagra mě přijeli vyslýchat pražští vyšetřovatelé. To byl vlastně můj první kontakt s StB, bylo to v roce 1971. Od té doby jsem měl, zvláště po Chartě, výslechů na Státní bezpečnosti ještě mnoho; v Hradci, Chrudimi a také mě otravovali doma.

Jak se díváš na současnou silnou pozici KSČM v české politice? Byl bys pro zákaz KSČM?

Že v Evropském parlamentu vedle naší Jany Hybáškové a Josefa Zeleniece sedí i soudruh poslanec Ransdorf (a to má být prý jeden z dnešních umírněných komunistů), je státní hanba a národní ostuda.

Není to však jen zásluha komunistů, že vedle jejich zasloužilých gerontů je volí i zklamaní a, nechci-li být vulgární, silně namichnutí občané. Je to vina stran, které si říkají demokratické a přitom nám předvádějí především prostřednictvím poslanců prakticky zhusta velmi nedemokratické. Z českého politického stylu vyprchalo vědomí, že politika je služba.

Co vyřeší zákaz KSČM? Nejlepší způsob, jak komunismus znemožnit, není zakázat ho, ale umožnit mu, aby se znemožnil sám, aby ho nikdo nevolil.

/za rozhovor děkuje Vojtěch Berger/

YMCA Znojmo třetí na Světovém poháru

Ve dnech 19. – 20. března 2005 se konal Světový pohár do 16 let v holandském městě Schijndel. Poháru se účastnily tyto země: Německo, Velká Británie, Belgie, Maďarsko, Jihoafrická republika, Španělsko, Nizozemí a Česká republika, která byla zastoupena oddílem YMCA Znojmo. Znojemští nakonec obsadili třetí místo.

Finále hrály týmy Nizozemí a Belgie. Zvítězil tým Nizozemí. Jediný tým, který porazil Nizozemí byl tým ČR - YMCA Znojmo.

/text a foto: YMCA Znojmo/
plné znění článku najdete na <http://protein.ymca.cz>

inzerce

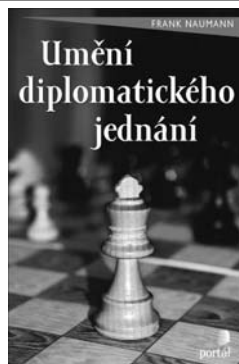
J. Janíček

CYRIL HÖSCHL Kde bydlí lidské duše

Knižní rozhovor seznamuje nejen s životním příběhem prof. Höschla, ale především s jeho pohledem na témata související se zdravím a nemocí lidské duše.

brož., 176 s., 209 Kč

Portál, s.r.o.
Klapkova 2, 182 00 Praha 8
tel. 283 028 203
e-mail: obchod@portal.cz

F. Naumann

Umění diplomatického jednání

Dvacet pravidel diplomatického jednání, která mohou pomoci všem, kdo usilují o zlepšení svých komunikačních dovedností. Naučíte se nacházet kompromisy, jednat citlivě, hledat nová kreativní řešení, získávat nové spojení.

brož., 200 s., 239 Kč

www.portal.cz

L. Healy

Psychotesty u přijímacích pohovorů

Chcete se dostat na školu? Sehnat dobré zaměstnání? Publikace ukazuje, s jakými typy úloh se můžeme u pohovorů setkat a jak je řešit.

brož., 200 s., 215 Kč

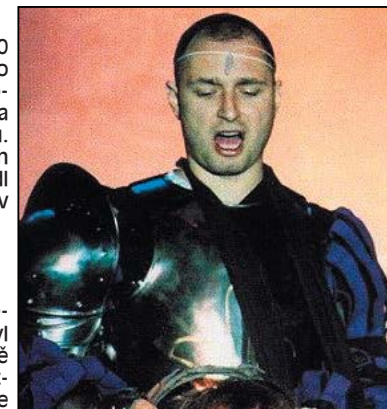
Knihkupectví Portál
Jindřišská 30, Praha 1
Klapkova 2, Praha 8
Dominikánské n. 8., Brno

ALTERNATIVA

ilustrační foto: <http://clp.wvz.cz>

05 a Radeček

Šumperská skupina 05 a Radeček sice existuje už více jak 10 let (dříve fungovala pod názvem 'Topol', 05 a Radeček jako taková vznikli až v roce 2000), ale do povědomí diváků se dostala teprve nedávno se svým singlem 'Praha' a deskou 'Na pokraji slávy', které se doposud prodalo přes 3 tisíce kusů. Ale ani 'Radečkům' se nevyhnuly potíže v počátcích jejich dnes už slibné kariéry. Debutový singl 'Pod nohou' propadl jak u posluchačů tak u kritiků. Dokázali se ale vzchopit a v současnosti dokončují nové CD.

Tajemství

Nové muzikálové drama Daniela Landy Tajemství mělo premiéru 31.3.2005 v pražském divadle Kalich. Děj muzikálu byl až do premiéry tajen, takže nikdo nevěděl, co ho vlastně čeká. Přesto bylo v předprodejích prodáno přes 17 tisíc lístků. Strach, že by se na vás nedostalo mít nemusíte, protože

kdo	kdy	kde	co
Apocalyptic (Fin)	12.4.2005	Praha (Archa)	
Exploited (UK)	30.4.2005	České Budějovice (Slavie)	
	1.5.2005	Praha (Akropolis)	
Fru Fru	15.4.2005	Kopřivnice (Nora)	koncert s Kuličky štěstí
Giah Mesiah	22.4.2005	Litomyšl (MC Kotelna)	
Chinaski	19.4.2005	Písek (Divadlo)	
Jaksi Taksi	29.4.2005	Litvínov (Terasa)	host: Zina a Stereophonic punx
Kuličky štěstí	13.4.2005	Šumperk (Music Machine)	
	15.4.2005	Kopřivnice (Nora)	host:Fru Fru
	16.4.2005	Frýdek-Místek (Stoun)	host:Downbellow
Mňága a Žďorp	16.4.2005	Stará Boleslav (Labín)	
05 a Radeček	12.4.2005	Pízeň (Lokomotiva)	koncert s Kryštof
Polemic	27.4.2005	Zlín (Majales)	
Psí vojáci	21.4.2005	Brno (Musilka)	
	23.4.2005	Dvůr Karlové (Barakuda)	
Queen(USA)	16.4.2005	Praha (Sazka Arena)	Queen on tour
Sto zvířat	26.4.2005	Brno (Musilka)	
Tajemství	od 31.3.2005	Praha (divadlo Kalich)	Muzikál Daniela Landy
Tata bojs	7.4.2005	Praha (Roxy)	koncert s Karlem Bartosem
Tleskač	16.4.2005	Pízeň (Divadlo pod lampou)	koncert s Skaskadéry
Totální nasazení	8.4.2005	Praha (Vagon)	křest CD; host:Peshata
Vypsaná fixa	22.4.2005	Trutnov (New end)	

podle ředitele divadla Kalich Michala Kocourka se bude muzikál hrát tak dlouho, dokud o něj bude zájem. V hlavních rolích uvidíte Lucii Vondráčkovou, Zuzanu Norisovou, Jiřího Langmajera, Filipa Blažka, Jana Dolanského, Daniela Rousse, Davida Matásku, Josefa Vojtku a mnoho dalších, které bude navíc doprovázet živý orchestr. Část Tajemství jste mohli slyšet už na albu Neofolk. Píseň Janek blázen, kterou toto CD obsahuje, zazní i v muzikálu.

/Magda Rounová/

Invaze do Anglie

Wlastík Holík, člen olomoucké YMCA, se v týdnech nedávno minulých vydal na EVS workcamp do Anglie, kam ho vyslala organizace INEX - Sdružení Dobrovolných Aktivit. Bezprostřední dojmy z akce na vás čekají na následujících řádcích.

Ehm... a co že to vlastně má být ten EVS workcamp? Workcamp obecně je 2 - 4 týdenní akce pro mezinárodní skupinu dobrovolníků, kteří společně pracují na nějakém veřejně prospěšném projektu asi 6 hodin denně, ve zbývajícím čase se věnují nejrůznějším společným programům, workshopům, výletům, exkurzím, poznáváním země, ve které se nacházejí i kultur zemí všech účastníků. Hlavní myšlenkou je dát mladým lidem šanci poznat prostřednictvím dobrovolné práce mezinárodní atmosféru a získávat zkušenosti z mezinárodního prostředí. Nevládní organizace Alliance, jíž je INEX-SDA členem otevírá svěkrátkodobé workcamps dobrovolníkům s omezenými příležitostmi v podobě „EVS workcampů“, které jsou plně dotovány Evropskou komisí.

Již v 5 hodin ráno jsem se začal probouzet k odletu. Klasika - odbavení dopadlo bez problémů a též jsem si mohl vybrat místo u okna či u uličky. Přestup ve Frankfurtu. Opět průchod skrz paprsky X. Zde doporučuji VŠEM kuřákům, aby si nechali své podpalovače v zavazadlech! Vytrhli mě z fronty a vyptávali se mě, zda nemám u sebe to, co bych neměl u sebe mít! Ano, přiznávám se, mám v kabátu zapalovač. Naši milí sousedi si ho rádi nechali. V Birminghamu už na mě čekali lidičky z EIL a ostatní, kteří mě předletěli. Seznámili jsme se, potykali a odjeli minibuskem. Zbytek dne jsme strávili anglickou stravou a seznamováním se s lidičkami z EU a spol.. Náš tým byl složen z: Anglie, Finsko, Dánsko, Španělsko, Rumunsko, Itálie, Francie, NDR, Polsko, celkem 23 jedinců i jiných pubertáků.

1. týden: První den jsme se oficiálně seznamovali, poznávali, zapomínali, učili o pravidlech, poučovali o bezpečnosti a jiné zásady. Zbytek dne byl tzv. volný. Následující den jsme hráli hry, skupinové testy a jiné soudružnosti.. Ve středu se střílelo z luku (to se mi podařilo zaspát), prý to bylo fajn. Večery jsme trávili většinou v „English-room“, tam kde jsme se měli

teoreticky naučit angličtinu - většinou si povídali o naší zemi, o ekologických katastrofách, o chráněném divokém masu apod. Vždy obden ráno jsme jeli do národního parku, abychom tam pokáceli a spálili Anglii pár hektarů stromů, prostě, koho by nebavilo devastovat ekosystém jiným zemím? Zde je čas vám popsat náš pracovní jídelníček - na snídani, k obědu a někdy i k večeři jsme měli přihrátý mletý steak obalený houskou. Sobota(-y): Byla vždy využita k rozšiřování osobních znalostí o Anglii, a zvláště o jejích městech, přeplněných trhy ř la WTC (naš zlatý Olomouc). Snad nejkrásnější byl Worchester(-shire) - nádherné ženy a Ludlow - nádherný hrad. Jinak víkendy se stravovali v hospůdkách, které byli poblíž „Pioneer Center“, kde jsme existovali.

2. týden: Začátek týdne začal šermováním (bylo to v programu), a podařilo se mi i vykastrovat leadera! O večerech jsme začali hrát simulační hry (úderník versus nefaščenko), které byly i docela oblíbené. V odpoledním čase jsme stále podpalovali anglickou vegetaci. Následující den jsme měli čest se seznámit s hřebci v oblasti vedení a jízdy. Konec týdne byl ukončen s milou sokolnicí a jejími přáteli panem orlem, slečnou sovou pálenou, klučinou jestřábem, paní poštolkou a nějakým výrem. V sobotu jsme atakovali Birmingham, spíš jeho obchodní centrum.

3. týden: Lekce angličtiny v okresní knihovně - nalézt co nejvíce informací o tvém oblíbeném chráněném divokém masu a napsat o něm stručný projekt, který pak představíš svým monologem. Úterý bylo opět věnováno pálení zeleně v národním parku, stále jsme krmení instantním masem v ugrilované bulce. Středa - překážky z lan a různých kmenů v nízké výšce, asi 7 metru. (něco na verzi našeho Lanového centra), bylo to super, skvělá spolupráce, hodně srandy. A v pátek finále - opět jsme si založili na provazech, které již byli hodně podobné k Lanovému centru. Bylo to super, ale krátké!

Rozlučkový večer probíhal ve stylu „Pub by pub“, za večer jsme prošli asi 5 hospod, co si pamatuju. Následující ráno jsme si rozebrali „certifikáty“, rozloučili, zamávali s posmrkanými kapesníčky a rozřekli se zas do svých opuštěných domečků!

/Wlastík Holík, YMCA Olomouc/

Plénium ETS, v pozadí ukrajinská delegace

Na další ročník pravidelné ETS konference se první víkend v březnu do ukrajinského Kyjeva vypravila jednočlenná česká delegace ve složení Štěpán Černý a nikdo. Vedoucí celé skupiny Štěpán Černý podává čtenářům Proteinu zprávu o tom, co se tam upeklo.

Co je to ETS? ETS je zkratka pro Evropskou TS skupinu, což je jedna z aktivit Evropské aliance YMCA. Schází se jednou do roka v nějakém evropském městě, aby probrala, kam se TenSing v jednotlivých zemích posunul či posune, co jednotlivá národní hnutí trápí nebo čím naopak mohou pomoci jiným, a krom jiného také zorganizoval nějaká celoevropská „podujatia“ (bohužel čeština k tomuto termínu nemá ekvivalent). Nejvýznamnější a vůbec nejlepší TS „podujatie“ je Evropský TS festival!

Pamatujete ještě někdo evropský TS festival v Litomyšli? Těch několik červenových dnů, v průběhu kterých se rodiště Bedřicha Smetany stalo hlavním městem evropského a potažmo i světového TenSingu? A víte, jak dávno tomu už je? Ano, v létě to bude již šest let, co se dvě tisícovky mladých lidí sešly ve východních Čechách, aby tam bez drog, alkoholu či ná-

silí prožili nová přátelství a poznali, co znamená příslušnost k největší mládežnické organizaci na světě. Každý, kdo na takovém festivalu byl, potvrdí, že je to neopakovatelný zážitek.

Ovšem proč od festivalu uběhlo již tolik let, když předtím se dařilo mít mezi festivaly pouze dvouletou přestávku? Především se odehrál celoevropský festival Y-Event, v Praze roku 2003 (viz. Proteín 9/2003), který částečně suploval místo setkání TenSingářů z celého Starého kontinentu. Ale není to ono... Přeci jen si TS zaslouží akci jen pro sebe, neboť v Evropě napočítáme bratru přes 11.000 TenSingářů, a to nejen v Německu, Norsku, Dánsku, Švýcarsku, Finsku, Faerských ostrovech, ve Velké Británii, v ČR, na Slovensku, v Litvě, Estonku, Bělorusku, Ukrajině, Rusku, Arménii, Rumunsku... ale dokonce i v Kosovu funguje jedna TS skupina. A

Oivind z Norska hledí vstříkům

organizování TS festivalu přísluší v první řadě ETS konferenci. Ta má za úkol vymyslet, kde by se festival mohl konat, co by na něm mělo být, jak by měl být dlouhý, kolik by měl stát atd. No, a co že jsme to vymysleli my, účastníci ETS v Kyjevě?

Festival bude mezi 30. 7. a 3. 8. 2006 v dánském Aarhusu (pravopis v moderní dánštině Århus, čteme [a:rhosi]), druhém největším dánském městě na břehu moře. Již teď, rok a půl před začátkem, je přislíbena účast 2100 lidí z výše zmíněných zemí.

Z předběžného programu aneb co asi nebude chybět:

- 24hodinová bohoslužba
- Gospel Night
- United Colors of TS – koncert všech účastníků na pódiu
- celodenní hra v ulicích města aneb „Jak poznat, ve kterém domě bydlí Kjell Jesper Johansson?“
- výlet na moře
- koncerty jednotlivých skupin
- jazykové kurzy: norština, arménština, dánština, estonština...
- video workshop „Natoč celovečerní film o festivale“ – speciálně pro jistého Jirku Foltu z TS Frýdlant
- workshop „Walking the water“
- a spousta další legrace

Zatím jsem se nezmínil o ceně celé této veselice. To je ovšem z toho důvodu, že podle posledních plánů se česká účast na festivale uskuteční v souvislosti s pravidelným táborem TSCZ 2006. Čili po pobytu v některém malebném koutě naší otčiny nasedne celá skupina do autobusu (když se dobře povede, nasedne do dvou autobusů) a odjede směr Dánsko, podobně jako v případě turné TSCZ 2002 do Norska (pamatuje ho ještě někdo ze současných čtenářů Proteinu?). Proto zatím nemá cenu odhalovat finanční náročnost celé akce, ovšem mohou vás ubezpečit, že cena pro Českou republiku za účast na festivale byla vyjednána na míru velice rozumnou, která je o mnoho nižší, než kolik by člověk utratil na obyčejném letním festivalu v ČR. Každopádně

už můžete spořit, a pokud se vám podaří uspořít 200,- za měsíc, tak vám zbude nejen na festival, ale i na nějaký suvenýr! (Dělám si legraci, pochopitelně to bude méně:-)

Ovšem stejně tak z toho vyplývá, že je velice vhodné zúčastnit se již letošního TSCZ 2005, aby se jednomu dostala TSCZ atmosféra pod kůži a nekoukal pak v Dánsku jako pověstná „vyvoraná myš“.

Ale nejen festival byl tématem Evropské konference. Další z akcí, která se od minulého roku koná, je tzv. Leaders Reloaded, seminář pro vedoucí, který je zaměřen na posílení mezinárodních kontaktů mezi nimi, na to, aby se naučili něco nového, a aby si také trochu odpočinuli, když celý rok dělají pro ostatní. Loni se toto konalo v Estonsku a z ČR se ho kromě autora článku a organizátora Mikiho zúčastnila Jana Macková z EAY a SuperStar Jirka Folta, všemi oblíbený! Všem se tam jistě líbilo, jak vám osobně každý ze zmíněných rád potvrdí. Letos se toto setkání bude konat v povodí Váhu na Slovensku a ČR by tam mělo zastupovat 4 lidé. Proto neváhejte a již dnes se hlase na moji osobní adresu. Stojí to za to, věřte mi.

Do textu vstupuje Vojtěch Berger: „A jak ses tam vůbec měl? Co Ukrajina a jejich oranžová revoluce?“

Ano, nejen vymyšlením a jednáním živ je člověk! Akce se konala na Ukrajině, zemi, kterou našinec zná jen ze ztmavených tváří stavebních dělníků nebo jako název nepříliš kvalitního jízdniho kola z dob pozdního socialismu. Nehodlám popírat, že jsem se před odjezdem mírně bál. Po zkušenosti na ukrajinské ambasádě, kde mi možná vinou tuniského razítka v pasu ne úplně ochotně vydávali vízum, za které si vzali celých 800 Kč, nečekal jsem od oně země nic zvláštního. Ale pobyt mě překvapil. Město je v rámci možností a ročního období upravené, zboží je v obchodech dosti, pokoje, kde jsme bydleli, byly nově vykachičkovány a nábytek byl vkusný. Samozřejmě, Ukrajina je země chudá, několiknásobně chudší než ČR, a místy je to vidět. Na silnicích nejsou jízdni pruhy ani tam, kde by je člověk čekal, vozový park pamatuje Leonida Iljiče, lidé se na sebe příliš neusmívají. Přesto je z jejich chování vidět, že patří k hrdému padesátimilionovému národu, jsou obyvatelé druhé největší evropské země a Kyjev je metropole, která má tolik obyvatel jako celá Morava. Krom toho je i sídlem mnoha památek, proto mohu jeho návštěvu jenom doporučit. A mimochodem, je tam na Čecha až směšně levně.

Co ukrajinská YMCA? Málokdo asi tuší, že YMCA byla na Ukrajině založena již v roce 1905. Málokdo asi tuší, že YMCA v ČR byla hlavním pomocníkem při obnově ukrajinské YMCA spolu s YMCA USA a dosud je členem tzv. Field Groupu, iniciativy, která má pomoci ukra

jinské YMCA v její práci. V rámci FG přicestovali např. slavní Paša a Yulia na TS festival v Bohumíně 2002. ČR tak má v ukrajinské YMCA dosud dobrý zvuk a všichni jsou nám vděční za naši nezištnou pomoc. Mnohý by mohl namítnout, že máme sami málo peněz a práce až nad hlavu. Tak proč pomáhat jiným zemím, nám taky nikdo nepomáhá! Ovšem je třeba si uvědomit, že Češi na tom jsou v porovnání se zbytkem post sovětského prostoru velice dobře a bylo by od nás sobecké nepomoci bližnímu, tak, jak nás to učí jedna tlustá kniha.

A co slavná Oranžová revoluce? Jak to vypadá na Ukrajině po ní? Bohužel mi po mojí návštěvě přijde, že „Orange Revolution“ je trošku marketingový tah na vylepšení ukrajinské prestiže na Západě. Pokaždé, když k nám mluvil nějaký představitel YMCA Ukraine, neopomněl zmínit Juščenka a Janukoviče (mnohdy to bylo až v dojemně naivní formě *statečný, hodný a krásný princ bojuje s ošklivým moskevským zprodancem*), ale obyčejní členové ukrajinského TS, se kterými jsem mluvil, o nějaké velké změně nehovořili. Na ulici je podle nich stále stejně chudáků, práce je stále málo, moc mafiánských průmyslníků neklesá. Myslím, že Západ prožíval

Běloruská delegace a Mary z Anglie

ukrajinskou „revoluci“ mnohem více než samotní Ukrajinci. Dnes už v Kyjevě není ani památky po nějaké oranžové barvě, jen na stáncích si může cizinec koupit zářivé oranžové tričko s nápisem „Julia Timoshenko“. Nu, byznys je byznys i v případě politického zřízení...

Jak shrnout ETS konferenci na Ukrajině pro toho, kdo nechce číst celý článek a vždy si vybírá je závěr? Celá schůzka byla velice inspirující a vyvrátila pověry o tom, že ETS je skupina lidí „mimo“, kteří nemají páru o ničem z TS práce, jak se také vyjádřili někteří. Měl jsem možnost navázat cenné kontakty se špičkami evropského TS a už nyní (týden po návratu) se tato zkušenost zúčtuje v podobě nabídky EVS dobrovolníků, kteří by rádi přicestovali do Prahy, aby nám trochu pomohli v TS práci. Seznam skupin z jednotlivých zemí, které by rády navázaly přeshraniční výměnu, jistě ocení ti vedoucí, kteří vidí dál než jen do další TS zkoušky. A Evropský TS festival bude jistě celoživotním zážitkem pro všechny, kteří se ho zúčastní! Nuže, neváhejte! První zájemci se mohou hlásit již teď u mě!

/Štěpán Černý, cernees@tensing.cz/

Know How seminář 2005 v Praze

Od pátku 4. do neděle 6. března se v Ymkáriu v Praze konal Know How seminář. Pořádaly jej dvě sličné slečny Zuzka a Irenka a nezbývá než přiznat, že jejich organizační schopnosti jsou skvělé! Vyrazili jsme v pátek před polednem (pro všechny školou povinné to byl velice příjemný čas) a za necelých pět hodin nás vítala Sazka

WS drama před místem činu

aréna. Když do Ymkária dorazili všichni, kteří se přijeli něčemu zajímavému přiučit, seznámili jsme se, zahráli si nějaké hry a večer už jsme se bavili po svém. V noci, když už jsme se chystali spát, nás namísto pohádky „uspával“ neúnavný zvonek, a tak jsme si vymýšleli všelijaké historky o tajných neznámých, ale ráno jsme se dozvěděli, že to si pouze kluci z Krnova vymysleli novou zábavu..)

V sobotu se naplno rozjely workshopy - bicí, kytara, zpěv, dirigování, drama, tanec... Já osobně jsem se zúčastnila workshop bicí a trochu jsem zaregistrovala, co kutíli pěvci a tanečníci, to ostatní mi nějakým neznámým způsobem uniklo. Co se týče bicích, bavili jsme se královsky, hlavně při skvělých hláškách (ne)zdatných účastníků workshopu. Došlo i k menším problémům s komunikací, jedna z účastnic si nějak nemohla zvyknout na přebytečné písmenko „v“ v některých slovech, hlavně předložkách, a tak často neporozuměla tomu, co se po ní chcel! Po obědě nás čekala další dávka nových znalostí, a to se teprve rozjela ta pravá akce, až chudák vedoucí Čerw prohlásil, že příště povede tanec popřípadě dirigování, u kterého zužitkuje svou zásobu paliček....)

Večer se všechny workshopy předvedly,

okouzující byl tanec pod vedením Hanky, kytara pod vedením Lenky a zpěv, kterého se zhostil Bazzy, drama pod vedením Vojty bylo velice vtipné a netradiční, workshop bicí se z bezpečnostních důvodů (zdravotní potíže hlavně v oblasti sluchového ústrojí) výsady předvést se vzdal:) Večer jsme se opět bavili každý po svém, využili jsme této doby k poznávání jiných TenSingů a postupem času jsme všichni podleli únavě, aniž by nás rušil zvuk zvonku, který byl klukům z Krnova nemilosrdně zabaven. V neděli po snídani jsme se zúčastnili bohoslužby, uklidili a někteří jsme vyrazili do města, kde jsme nakoupili nějaké dobrůtky na cestu a dárečky pro své blízké a hurá zpátky domů...

Kdyby se mě někdo zeptal, jaký byl nejlepší zážitek z Know How, navzdory všem těm vtipným situacím, zábavě a všemu novému, co jsem se naučila, byla by to cesta domů, do Ostravy... Ve vlaku jsme totiž náhodou (?) potkali skupinku sympatických Američanů, kteří se vydali do Malenovic učit angličtinu. Jeden z nich, sympatický mladík, nám začal vyprávět o svém vztahu k Bohu, o svém životě a o službách a pomoci, kterou mu Bůh poskytuje. Jeho vyprávění bylo velice emotivní, možná až fanatické, ale mě hluboce zaujalo. I když jsem ve svém vztahu s Bohem velice nerozhodná, tento Američan mi zase odhalil trochu jiný úhel pohledu a já jsem mu za to velice vděčná. Asi každý by řekl, že nejen cesta zpátky, ale vůbec celý Know How byla velice povedená akce!

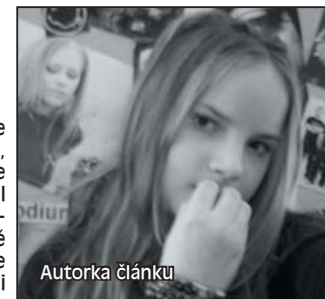
/Petra Pastirčáková, TenSing Ostrava - Poruba a TenSing Ostrava - Jih/

Co provádí ostravské TS v březnu?

Jsem zpět a se mnou přichází ne zákon, ale informace:) Protože mou funkcí je informovat o činnostech ostravských TenSingů, tak tedy informuji. Měsíc se s měsícem sešel, Ostrava oslavila TenSingové narozeniny, a to hned dvakrát a vyrazila do hlavního města něčemu se přiučit na Know How seminář. Tam jsme se velice dobře bavili i navzdory tomu, že nás z Ostravy jelo jen malinko. Po návratu domů nás čekaly prázdniny a s nimi workshop aparatury, kde jsme se naučili základy zvukářského řemesla. S TenSingem Jih tvrdě trénujeme na připravovaný aprílový koncert a s TenSingem Poruba zase na sérii protidrogových koncertů. Na prázdninové grilování dorazila vzácná návštěva, usměvaví a milí Andyho rodiče, kteří nás pohostili sladkostmi a vyprávěli historky z dob, kdy byl Andy ještě v plenkách:). Následující víkend se TenSing Poruba chystal na víkendovou zkoušku a pondělní koncert ve Frýdlantu, ale v pátek před odjezdem jsme se dozvěděli, že koncert byl zrušen. Všechny nás to mrzelo, protože jsme se naučili spoustu nových písniček, drama pilně pracovalo na skvělém dramatu a tanec taky tvrdě zkoušel, a tak jsme

se těšili až se předvedeme, a protože se koncert měl konat v pondělí, krásně bychom se tak vyhnuli škole. Víkendovka se však konala a i když její hlavní náplní byla práce, užívali jsme si jí a stihli jsme i velkou digi-hru, při které jsme pobíhali po Hukvaldech a fotili všechno možné (někteří i nemožné:)) a soudě podle reakcí místních, jsme okolí oživili a zpřijemnilí fádni víkend. V neděli kolem páté jsme vyrazili zpátky domů a nevíme jak ostatní, ale já jsem okamžitě zapadla do postele a vylezla z ní teprve před pár minutami (momentálně je asi 11:30 středoevropského času, takže jsem se tak i tak šikovně vyšla škole:))... Teď nás čeká další workshop aparatury, aprílový koncert a 24 hodinová zkouška s TenSingem Jih a další přípravy na protidrogové koncerty s TenSingem Poruba, na které se všichni moc těšíme a to nejen proto,

Autorka článku

že se vyhneme škole. Bohužel jako všechno, ani TenSing není dokonalý... Poslední dobou se začínají stávat moderními krádeže v TenSingu, a tak několik lidí přišlo o boty, telefon nebo TenSing sám o mix pult a mikrofon... Proto nezbývá než zvýšit bezpečnostní opatření, a tak se nikdo nemůže divit, že dveře v YMCA jen tak otevřené nebudou, je to pro naše vlastní dobro...

Tímto nepřiliž harmonickým oznámením se s vámi loučím, mějte se krásně a DON'T WORRY, BE TenSing!!!)

/Petra Pastirčáková, TS Poruba a Jih/

Pomáháme dětem najít domov!

Protein má skvělou zprávu pro všechny,

kdo by se chtěli starat o opuštěné děti.

V České republice už rok funguje Institut náhradní rodinné péče Natama.

Natama doslova znamená náhradní táta a máma a smyslem její činnosti je najít právě takové náhradní táty a mámy, kteří budou rádi pečovat o děti, jež nemůžou z nejrůznějších důvodů žít se svými vlastními rodiči. Někdy také děti potřebují najít náhradní domov jenom na chvíli, než se jejich maminka vyléčí a najde práci, a jindy zase natrvalo, protože jim v rodině někdo ublížil a jejich teta, kterou mají moc rádi, odjíždí za prací do ciziny a nemůže se o ně starat.

Vše o pěstounství

Natama hledá lidi, kteří mají chuť stát se pěstouny, pečovat o dítě a nebýt na to sami. Být pěstounem je totiž opravdu velká věc a změna v zaběhnutém všedním životě. Na pěstounství se dá ovšem velmi dobře a pečlivě připravit dopředu. A to je přesně to, co Natama dělá. Poskytuje informace o pěstounské péči, pořádá zajímavé výcviky, semináře a přednášky a provází pěstouny po celou dobu, kdy se připravují na pěstounství. Pro vlastní děti pěstounů připravuje speciální programy, pro něž je příchod „nového sourozence“ také obrovskou událostí. A tak mohou například společně se svými rodiči vyrobit seznamovací album o celé rodině, jejich bytě, domácích mazlíčcích a všem, co se doma děje. Takové barevné a veselé album je první zprávou pro dítě, které

k nim jednoho dne přijde.

Podpora na společné cestě

Natama zároveň podporuje pěstounské rodiny po celou dobu. K dispozici je 24hodinová konzultační linka, semináře pro pěstouny, setkávání pro děti a pěstounské rodiče. Zprostředkovává rodinám pomoc odborníků jako jsou psychologové, etopedové a další. Rodiny, které spolupracují s Natamou a pečují o dítě, jsou navíc také finančně přispěvek.

Co je nejdůležitější

Jedna z pěstounských maminek z Natamy a její rodina má právě doma 5 měsíců chlapečka z dětského domova. „Je to jako by se dítě znovu narodilo,“ popisuje svoji zkušenost. Zeptali jsme se ředitelky Natamy Petry Vrtbovské, cože je nejvíce potřeba k tomu, aby tuto možnost dostalo co nejvíce dětí: „Náš cíl se podaří uskutečnit tehdy, pokud najdeme dostatek hodných lidí či rodin, které nabídnou dětem bezpečný domov. Přijetí opuštěného dítěte do rodiny znamená, dát jim možnost prožít spokojené dětství a jednou se stát dospělými lidmi, kteří se dokáží postarat sami o sebe.“ A dodává: „Všude ve světě se našel dostatek takových lidí a my věříme, že se to podaří i u nás.“

Pokud chcete spolupracovat s Natamou nebo Vás zajímá cokoliv o pěstounské péči, určitě neváhejte a kontaktujte Natamu.

Adresa: Orlická 9, 130 00 Praha 3
Tel.: 222 733 307
E.mail: info@natama.cz
www.natama.cz

Celosvětově proslulý irský tanec

se aktivně provozuje i v několika

českých tanečních souborech. I přes

nepřítomnost irských učitelů tanečníci

dosahují dobrých výsledků a svým

tancem šíří nakažlivě optimistickou i

poetickou krásu irské hudby.

V březnu do ČR opět zavítá světoznámá a také nejspěšnější taneční show všech dob, Lord Of the Dance. Hudba a tanec jsou zde založeny na tradičním irském folklóru, obohaceném o rychlejší popové melodie, moderní tanec a step. Tato show při své první návštěvě České republiky beznadějně vyprodala dvakrát po sobě T-Mobile Arenu v Praze a i letos se po vstupenkách na vystoupení ve čtyřech městech jen zaprášilo.

Vyprodané haly navštívilo a navštíví i u nás desetitisíce diváků. Co je však po shlédnutí nadšenému odcházejícímu publiku asi již méně známo, že už téměř 10 let je i v České Republice možné se irskému tanci aktivně věnovat a naučit se všechny jeho různé formy. Pouze opravdovým nadšencům a příznivcům irské kultury u nás jsou známa jména skupin, jako pražské Rinceoiri, Kaskáda, Gall-Tír, ostravští Galtish či brněnský Démaírt, který funguje při místním sdružení YMCA – to vše jsou názvy českých tanečních souborů, které se týden co týden aktivně věnují irskému tanci. Výsledky jejich snažení

je pak možné shlédnout na koncertech kapel hrajících irskou hudbu či na různých s irskem spojených i běžných kulturních akcích, kde okouzlují diváky energickým provedením tance a dynamickou, příjemně nakažlivou irskou hudbou.

Těžké podmínky

Jak se dá ze strhujících výkonů v tanečních show tušit, dokonalé zvládnutí irského tance i stepu vyžaduje značné úsilí a trénink, ale stále rostoucí zájem a počty tanečníků ve zmíněných skupinách dokazují, že to není nemožné ani u nás. Ovšem zatímco v Irsku, Velké Británii, USA či Austrálii žijící

potomci irských přistěhovalců s tancem začínají obvykle již v útlých 5 letech a mezi 10 – 15 lety dosahují vynikajících výkonů a mistrovských titulů, na evropském kontinentu je situace jiná a většina tanečníků je ve věku 18 – 30 let. Dalším úskalím je trvalá nepřítomnost rodilých lektorů irského tance a v českých podmínkách také finanční náročnost jejich lekcí; s tím vším se však členové skupin dokáží vyrovnat a vyvažují to svým nadšením a úsilím – nenechají se odradit a několikrát týdně obouvají kožené cvičky či pryskyřicové stepky a snaží se proniknout do techniky tradičních tanců – reel, jig, slip jig, hornpipe apod. Kdo irské hudbě a tanci opravdu propadne, drží se toho bez ohledu na vzdálenost od samotné zelené kolébky této kultury.

Když přijede „Irsko“ k nám

V posledních letech se výuka každé 3–4 měsíce obohacuje semináři se zahraničními lektory, pro které je setkání s nadšením i množstvím českých tanečníků mnohdy příjemným překvapením. Tréninkový postup podle celosvětových pravidel světové Komise irských tanců v těchto skupinách pak zaručuje správné technické provedení, narozdíl od planých snah o napodobeniny „Irška“ v různých country a jiných souborech. Každoročně konaná mezinárodní Letní škola irských tanců v Praze se již poněkolkáté koná pod záštitou Irské ambasády a loni se jí účastnilo přes 120 tanečníků, letos se k ní přidají i workshopy pro muzikanty.

Brněnský soubor Démaírt funguje při YMCA již od r. 1999 a dosud jeho řadami prošlo na 40 tanečníků. Od loňského roku také fungují speciální kurzy pro začátečníky, díky nimž se

řady souboru zdárně rozrůstají. Právě kvůli tomu už Démáirt „přerostl“ prostor klubovny místní YMCA a tréninky probíhají v tanečním sále spřízněné ZŠ. Během své existence již tančili na akcích v ČR i v zahraničí. Členové se ale také se zájmem účastní různých dalších akcí spojených s keltskou kulturou, jako jsou oslavy keltských svátků, výuka irštiny, Skotské hry nebo brněnské koncerty keltské hudby organizované CK Kudrna, ke kterým také soubor často přispívá svým vystoupením. Pokud vás zajímá, co znamená název DÉMÁIRT, je to prosté - jak to tak bývá, po dlouhém a složitém vymýšlení nakonec skončili u názvu, který někdo jen tak náhodou „plácnul“, ale nakonec se zdál nejzajímavější... takže Démáirt znamená v irštině ÚTERÝ. „Spojitou nádobou“ souboru je také hudební skupina Kirsty's Choice,

kteřá hraje tradiční irskou a skotskou hudbu a ze společného snažení již vzniklo mnoho příjemných protančených večerů.

Chci to také umět!

Pokud tedy budete z představení show Lord Of the Dance odcházet s otázkou „Kde se můžu tohle úžasné umění naučit?“, nemusíte zoufat, že Irsko či Spojené Státy jsou příliš daleko - stačí si na internetu vyhledat kontakt na některý ze souborů irských tanců a dát svému nadšení volný průběh při tréninku. Radost z tance a irské hudby na sebe nenechá dlouho čekat.

Informace - <http://demairt.unas.cz>

/Katka Velanová/

všude roztopili kamna a uvařili čaj. Dali si pozdní oběd a seznámili se podstatou vikendové hry. Jejich prvním úkolem bylo spojit dohromady česká, německá a anglická slovíčka. Za každý splněný úkol nebo jakoukoliv pomoc získávali body, za které mohli nakoupit hrady, zámky a zříceniny. Večer, když přestalo sněžit se vydali dobýt zříceninu hradu Blansko a musím uznat, že to vůbec nebylo jednoduché, protože na kopcích stále zůstává sníh. Prvních deset teenagerů získalo body, které ihned využili k nákupu nemovitostí. Potom si dali večerí a odebrali se do svých vytopených pokojů.

V neděli se po vydatné snídani hráli různé společenské hry a nikdo se nenudil. Německé vedoucí Iris a Anna začali připravovat jakousi hru. Všichni se naobědvali a začala se hrát německá hra v terénu. Každé družstvo dostalo mapu, podle které se mělo dostat k jednotlivým stanovištím, kde získávalo úkoly. Ovšem obě družstva se ztratila a hra se nedohrála. Nakonec se obě družstva vrátila do chaty, kde si sbalil věci a odjela zpět do Ústí nad Labem. Češi se vydali do svých domovů a Němci přespali znovu v YMCA. Celá akce skončila v pondělí vyhodnocením výsledků hry. V úterý potom odjezdem teenagerů z CJD Heidenau. Všichni účastníci hodnotí tento víkend jako velice zajímavý a dobrodružný a určitě by se zúčastnili podobné akce znovu.

/Jana Mydlilová/

Víkend teenagerů z YMCA v Ústí n./L. a z Heidenau

YMCA v Ústí nad Labem již delší dobu spolupracuje s německým občanským sdružením CJD Heidenau. Společně také naplánovali jeden z minulých víkendů (11.-13.2.) - vydali se na Blansko.

Teenageři z německého CJD přijeli do Ústí nad Labem již ve čtvrtek 10.2. v podvečer. Ve čtvrtek večer se v Klubu Freestyle - nízkoprahové centrum YMCA setkali s ústeckými teenagery. Společně si zahráli např. stolní fotbal, Carcassonne nebo šachy. Okolo osmé hodiny opustili nízkoprahové centrum Češi a Němci zůstali a přespali ve Freestylu. V pátek v 16⁰⁰ hod. se sešli všichni přihlášení v již zmiňovaném klubu Freestyle. Innech po příchodu posledního přihlášeného vyrazili na minigolf do Krásného Března, kde se rozdělili do skupin a přibližně dvě hodiny hráli minigolf. Později se vrátili zpět do centra, kde přespali. V sobotu ráno se všichni připravili na odjezd. Ovšem ve chvíli, kdy nastupovala poslední dívka, se zjistilo, že jedno z automobilů má prasklou pneumatiku. Pár minut počkali a mohli vyrazit, tentokrát už bez obtíží. Cesta netrvala dlouho, ovšem přesvědčili se, že česká auta jsou opravdu kvalitní, protože oproti německému Mercedesu vyjel do kopce úplně v pořádku. Po příjezdu

19.3.2005, Paříž. Začátek celosvětových oslav 150. výročí Pařížské báze.

Jedinečná reportáž o jedněch důležitých narozeninách od našeho francouzského zpravodaje.

Vždycky to bude Paříž, končí se film Casablanca. Tato slavná fráze se dá použít i pro celosvětové hnutí YMCA. Vždy budou kořeny hnutí tam, kde 22. srpna 1855 vzniklo: v rue Jacob v Paříži.

Toho památného dne se sjelo 38 delegátů evropských a severoamerických Sdružení křesťanských mladých mužů, aby se podělili o své zkušenosti z působení v místních podmínkách a vytvořili Světovou alianci. Tehdá naše ymkařské předchůdce oval Duch svatý, neboť přišli se základem veškeré aktivity Ymky: YMCA sjednocuje mladé lidi, kteří pohlížejí na Ježíše Krista jako svého Boha, chtějí být jeho učedníky a kteří sdružují svou snahu o rozšíření jeho Království mezi mladými lidmi.

Toto poslání, toto krédo, je základem celosvětového rozšíření Ymky. Pařížská báze je základní kámen, kterého se nikdy nedotkly žádné změny. Ono souvětí je nejužší definice toho, co Ymka byla, je a bude. Na Pařížské bázi jsou postavené Kampalské principy. Víze 21 z roku 1998 doplňuje a naplňuje toto poselství na-

ších předchůdců a posouvá jej dál, do 21. století, třetího století, ve kterém Ymka existuje.

Pařížský start celosvětových oslav

Rok 2005 je pro Ymku rokem oslav, kdy si s radostí připomínáme 150 let mezinárodní ymkařské aktivity Pařížskou bází. Město nad Seinou bylo tedy vybráno jako zahajující etapa celosvětových oslav. Protože slavit se musí všude tam, kde Ymka existuje a působí: tedy na celé planetě.

V sobotu 19. března 2005 se do sídla YMCA Francie v rue Trevisse sjelo 250 delegátů z celého světa, aby společně zahájili celoroční komemoraci dávného pařížského začátku, aby si promluvíli o společné budoucnosti, sdělili si své zkušenosti, nabyli nových sil. Českou republiku zastupovala má maličkost, oddaný mezinárodní dopisovatel Proteinu. Měl jsem to totiž do Paříže co by 1 hodinu 40 minut rychlovlakem dohodil, a tak mi byla svěřena velká zodpovědnost a radost být u toho.

Celodenní akci organizovala Světová ali-

ance společně s Ymkou Francie a Ymkou Paříž a hned úvodem musím říct, že se jim jejich dílo vskutku povedlo. Jednalo se o akci vskutku planetární, přijeli na ni Ymkaři z celého světa: Anglie, Švédska, Ruska, Koreje, Japonska, Sri Lanky, Indie, Gambie, Libérie, Spojených států a dalších zemí. Rozmanitost byla až neuvěřitelná, nesrovnatelná s evropskými akcemi jako byly Y Event nebo Litomyšl 99.

Bohoslužba

Oslavy začaly v luteránském chrámu Vykoupení kreativní bohoslužbou v režii mezinárodního týmu YMCA. Tématem bohoslužby stejně jako celého setkání a celých letošních oslav je „Oslavit, promyslet a budovat mír se spravedlností“ (žalm 146). Vše zahájil společný zpěv několika nádherných písní jako Morning Has Broken či Thine be the Glory. Poté následovala četba vzpomínek na původní setkání z roku 1855, úryvky ze svědectví těch, kteří tam tehdy 150 let před námi byli a zakládali ideu mezinárodní YMCA.

Stejně jako tehdy přišlo několik zástupců sdělit svědectví o práci Ymek ve světě. Asijský delegát mluvil o roli Ymky při pomoci obětem tsunami, jihoamerický vyslanec mluvil o streetworku, který zachránil desítky tisíc dětí od života na ulici, severoamerická delegátka připomněla odkaz J.R. Motta, bývalého sekretáře Světové aliance YMCA a nositele Nobelovy ceny za mír z roku 1946. Zástupce z Blízkého východu připomněl úspěch kampaně Olivovníky pro mír, mladý delegát z Balkánu vyslovil přání, aby Ymka a její členové pomohli Balkánu stát se místo roztržité oblasti pestrou a prospěšnou mozaikou jihovýchodní Evropy.

U pultíku se se svými proslovky a poselstvími mezi písněmi a modlitbami vystřídali Generální sekretář Světové aliance Bart Shaha, generální sekretář světové YWCA Musimbi Kanyoro a před-

seda SA rev. Caesar Molebatsi. Ten se zamyslel nad důvěrou, kterou máme v Boha. Zda-li si uvědomujeme, že jsme tu pro službu ostatním. Zda-li i v příštím století si lidé budou říkat, že Ymka přináší do světa spravedlnost.

Nejdojímavějším momentem byla společná modlitba. Tak jako tehdy na počátku v Británii, kdy byla základem prvních Ymek, se středem pařížského setkání stala modlitba. Ta měla netradiční a nesmírně silnou formu. Každý byl vyzván, aby na kus plátna, které dostal u vchodu, napsal svou modlitbu. Jednotlivé kusy pak sousedé svázali k sobě a takto vytvořené provazy byly přineseny k oltáři. Poté následovalo požehnání, kdy každý svému sousedovi požehnal olivovým olejem znamením kříže na čelo. Lépe vyjádřit jednotu a pospolitost Ymky snad ani nešlo. Inu, „Ut unum sint“.

Vyvrcholením bohoslužby bylo zapálení pochodně YMCA. Ta bude letos putovat celým světem, než se v sprnu dostane do Bombaje, kde proběhne celosvětové vyvrcholení oslav.

Pracovní oslava v sídle YMCA

Další část programu se odehrávala v domě YMCA Paříž/Ústředí YMCA Francie. Není to ten, kde se konala památná zakládající schůze, ale i tak je neuvěřitelně plný historie. Bylo to právě zde, kde se hrál poprvé v historii v Evropě basketbal. Dodnes je z budovy cítit duch pokroku, snahy o zlepšování světa, pomoci druhým.

V divadelním sále se delegátům dostalo přivítání starostou městské části a zástupkyní starosty magistrátu. Na delegáty se s poslovem obrátil také pan Manault, předseda pařížské Ymky. No a představte si, že Manaultův prapradědeček byl ten, kdo svou rukou zapsal původní Pařížskou bázi. Historie je občas až neuvěřitelná. K zástupcům národních i regionálních Ymek se

Předseda Světové aliance YMCA rev. Caesar Molebatsi

Každý svému sousedovi požehnal olivovým olejem znamením kříže na čelo. Lépe vyjádřit jednotu a pospolitost Ymky snad ani nešlo. Inu, „Ut unum sint“.

nakonec ještě obrátila slečná Haji z Toga, mládežnická zástupkyně a členka Světové výkonné rady YMCA. Mluvila velmi pěkně a připomněla jednu důležitou věc: na letošní rok je úkolem všech Ymek v celém světě zamyslet se nad svou budoucností, nad budoucností tohoto hnutí a nad jeho zaměřením.

Následoval oběd v prostorách budovy. U stolu jsem seděl se švédskými zástupci, kteří byli týden před tím v Litomyšli na svém každoročním výjezdním zasedání. Svět je opravdu neuvěřitelný.

YMCA a tsunami

Zbytek odpoledne vyplňovaly workshopy, přičemž každý se mohl v rámci časových možností

podílet jen na dvou ze čtyř. V prvním bloku jsem se zúčastnil nesmírně zajímavé prezentace od povědi YMCA na ničivé prosincové tsunami v Indickém oceánu. S krátkou a o to více silnou prezentací předstoupili delegáti ze Sri Lanky, Indonésie a Indie, tři silně postižených zemí, kde Ymka aktivně působila v rámci humanitární pomoci a kde je dodnes aktivní ve fázi rozvoje a přestavby. Workshop moderoval pracovník Světové aliance, který má na starost humanitární a rozvojovou pomoc, což ukazuje, jak velkou důležitost

Světová Ymka takovým fenoménům přikládá.

Francouzská práce s uprchlíky

Druhá dílna byla v režii francouzských Ymkařů, kteří představili aktivity francouzských sdružení ve prospěch uprchlíků a žadatelů o azyl. Jak si možná pamatujete z minulého čísla, tak v této stránce je francouzská Ymka silně zangažována, a to nejenom početně, ale i kvalitativně. V uprchlických či azylantských centrech YMCA mají žadatele šestinasobnou šanci uspět se svou žádostí než v jiných zařízeních. Domnívám se, že oblast sociální práce s důrazem na péči o uprchlíky či žadatele o azyl by mohla být náplní činnosti některého z českých místních sdružení. I když těžko hodnotit, jak by taková aktivita byla možná

Autor článku s hlavou izraelské Ymky Judehem Majajem

v rámci struktury a tradic ČR. Ve Francii je přeci jenom veškerá sociální práce s uprchlíky v režii občanských sdružení, která za to platí stát, který se jinak na terénní práci nepodílí.

Po workshopu pro mě „výkop“ oslav skončil. Poslední částí denního programu – večer na lodi na Seině – se mě již netýkala, neboť mě povinnosti a jízdní řád volaly zpět do Dijonu.

Osobní setkání

Nádherná a inspirující byla akce mimo jiné díky několika obohacujícím setkáním, která se mi během dne povedlo uskutečnit. Viděl jsem tedy konečně na vlastní oči Judeha Majaje, známého předsedu Ymky Východní Jeruzalém (de facto Ymky Palestína). Zahlédl jsem mnoho národních sekretářů, předse-
dů, členy regionálních a celosvětových orgánů. Mohl jsem si promluvit s vedoucí YMCA Toulouse, strávil jsem 20 minut s generálním sekretářem liberijské Ymky, národním hnutí, o kterém jsem asi před 4 roky psal do Proteinu. A mohl jsem diskutovat se Švédy, kteří znají ČR a znají Exit (viz Protein 9/2005). Jsem tedy velmi vděčný, že jsem se mohl akce zúčastnit.

Výzva na závěr

V roce 2005 je tedy co slavit, je za čím se ohlížet. Za 150 let své existence se Ymka změnila a přitom v mnohém zůstala stejná. Z anglosaského hnutí se přeměnila v největší mládežnickou organizaci na světě s 45 miliony členů, globálním dosahem. Víze několika mladých lidí (mnohým nebylo více než 20 let!) načtrnutá před 150 lety na kus zažloutlého papíru dala vzniknout společenství lidí, které každý den mění k lepšímu život miliónů lidí.

Je také nad čím se zamýšlet. YMCA nemůže žít jen ze své slavné a nádherné minulosti. V momentě, kdy by přestala hledět vpřed, byl by s naší krásnou úžasnou Ymkou konec. K oslavě výročí tedy také patří úvaha nad budoucností. Kam chceme, aby Ymka směřovala příštích deset, padesát, stopadesát let?

V sobotu 19. března 2005 proběhl v Paříži začátek celosvětových oslav, které vyvrcholí v srpnu v Bombaji globální oslavou. Česká Ymka je součástí světové rodiny, plným členem evropské i světové aliance, důležitým hnutím ve středoevropském prostoru. I česká Ymka má co říci, i česká Ymka má povinnost se zamyslet nad budoucností našeho domácího, ale i celosvětového hnutí. Ať už v radostech či starostech by Ymka ČR neměla nikdy zapomínat, že je součástí celosvětové rodiny, že není nikdy sama.

/Dominik ZUNT, Dijon/
<http://domousov.bloguje.cz>

Budova pařížské YMCA

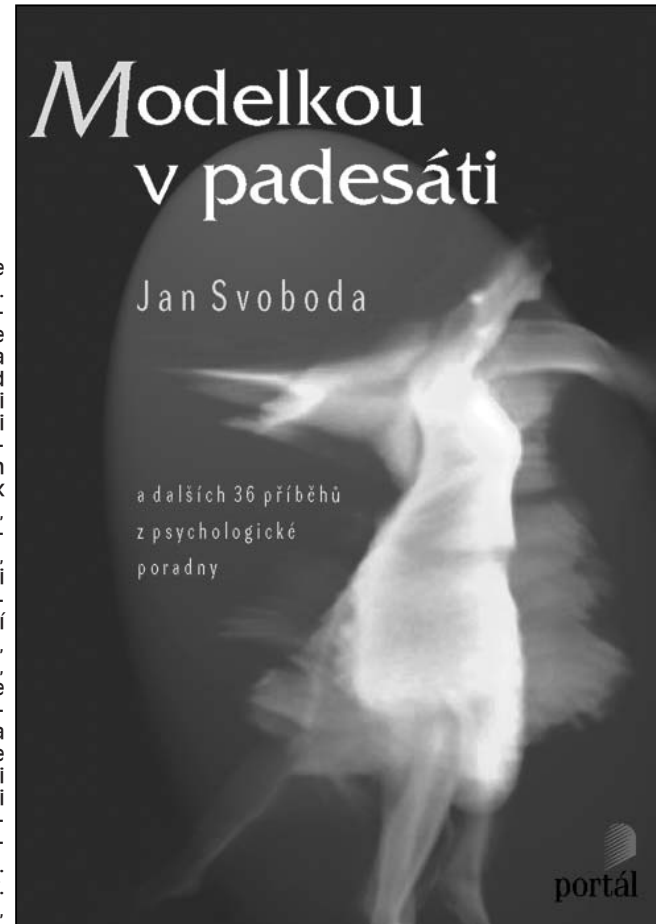
KNÍHA

foto: Portál

Jan Svoboda Modelkou v padesáti

Setkání s drogou

Bára měla skoro dvacet, když se poprvé setkala s marihuanou. Bylo to na nezávadném mejdanu, který uspořádala jedna ze spolubydlících na privátu. Škola se rozjela, přišly stresy před zkouškami a dojem nutnosti oslav po nich, častěji a častěji přicházel ten správný čas „zakouřit si trávu. Bylo to jejich malé společné tajemství, tak jako informace o partnerech, o bolestech donesených z domova. Ve zkuškovém období, když si holky opět zakouřily, si Bára, nějak více natěšená, ubalila ještě jeden „joint“. Ostatní holky už byly spíše euforické, tančily a prožívaly si svoje, když si uvědomila, že potřebuje pomoc. Svět se jí sklopil, neudržela se v křesle, upadla. Bára cítila, že se něco děje, bála se a prosila o pomoc. Nedokáže si vybavit, co prožívala, dokáže si vybavit jen zdrcující pocit, který provází dodnes třes, vytržené oči a svíravý pocit v těle. Po čase si jí kamarádky všimly. Nebyly v bdělém stavu vědomí, a tak jim šla manipulace s Bárou těžce. Pak uvěřily, že „to není sranda“, a vyrazily na vyzdych. Chodily dlouho. Všechny „téměř do strážiliva“, vyjma Báry. Ta začala tušit, že se „něco zlomilo“, jen nedokázala definovat co. Zbytek noci prožila v kuchyni ve stavech, které se rychle měnily a kterým nedokázala porozumět. Že je čas vyrazit do školy, se dozvěděla od spolubydlících. Pocit bezčasovosti už znala a věděla, že „se to upraví“. Prošlo několik dní. V Báře však zůstala nedefinovatelná obava ze smrti, obava ze tmy, bezčasovost. Nemohla spát, protože se nedokázala zbavit dojmu, že „když usne, už se neprobudí“. Nesvěřila se nikomu. Použila blahosklonnou lež a odjela domů. S nadějí, že v jiném prostředí se to upraví. Nic se však neupravilo. A tak čas hřádala podle hodin, i když jej prožívala úplně jinak. Obavu ze spánku řešila sledováním televize, spánkem se nechala překvapovat jen vsedě a

za puštěného rádia, při světle. Situace se nezměnila ani po týdnech. Chronicky nevyspaná nebyla schopna se učit. Ve škole nastal kolaps. Vzdala privát, dojížděla, prakticky spala jen vsedě ve vlaku cestou do školy a zpět. Zkoušky neudělala, přišlo vyloučení. Našla si práci. Jejím životním programem se stalo přemáhání obav ze spánku a smrti, „zbylou energii užíral boj o nalezení času“. Od oné osudné noci na drogu ani nepomyslela. Poradenské zařízení navštívila po roce marného boje, po roce spánku vsedě při světle a mluvném slovu z rádia. Přišla zoufalá, na dně...

Ukázka jednoho z 36 příběhů z knihy Modelkou v padesáti, Portál 2005.

připravila
/Jana Tesařová/

Kyjev, Ukrajina

Redaktor Proteinu Štěpán Černý se při své návštěvě Ukrajiny (viz. článek v tomto čísle) spojil samozřejmě i s ukrajinskou redakcí tohoto populárního měsíčníku. Sledujme, jak hodnotí situaci Proteinu na ukrajinském mediálním trhu jeho tamní šéfredaktor, Sergej Kryvnov:

„První čísla Proteinu k nám byla z tehdejší ČSFR doručena již na počátku 90. let. Ač nebyla psána azbukou a málokdo jim rozuměl, hned si získala masovou oblibu. Potají si je místní lidé kopírovali mezi sebou a šířili dále. Po pádu SSSR nic nebránilo tomu, aby se Protein stal běžnou tiskovinou. Hned jeho první číslo (leden 1994) se stalo trhákem a na 50 milionové Ukrajině se ho prodalo 65 milionů výtisků, což dnes pochopí asi jen málokdo.“

Z vděku z redakci Proteinu vystavěli místní čtenáři na hlavním kyjevském prospektu Kresčaťik sousoší, která má zvětšovat jeho první redaktoři. Na fotografii bystrý čtenář rozpozná Fr. Kroužila (rozpažené ruce), Štěpána Černého (v pozadí, v ruce luk), Vojtěcha Bergera (v popředí, prostovlasý) a konečně Petra Chláпка (sedící s přílbou). V arriere-planu můžeme vidět tzv. obelisk Na Poříčí, zbudovaný jako pomník ulici, kde se Protein vyrábí.

Redakci Proteinu se zdá nutné podotknout, že v ČR dosud podobný pomník schází.

ANKETA PROTEIN.YMCA.CZ

Jste pro zákaz Komunistické strany Čech a Moravy (KSČM)?

Zcela určitě, je to přežití z doby totality
36 hl.

Spíše ano, komunismus by neměl být takto veřejně propagován
17 hl.

Myslím, že ne. Je to omezování demokratické soutěže politických stran
13 hl.

Určitě ne, komunistům by přechod do ilegality pouze nahrál do karet
9 hl.

Nevím, nezajímá mě to. Stejně nemám koho volit, nevěřím žádné straně
7 hl.

celkem hlasovalo: 82

CO a KDY v YMCA

CO	KDE	KDY	KONTAKT	DRUH AKCE
TenSingový festival	Ostrava - Poruba	13.-15.5	www.tensing.cz	
Školení hlavních vedoucích táborů	Soběšín	13.-15.5.	vojta@ymca.cz	
TSCZ	Jeseníky až Králický Sněžník	1.-13.8.	tscz@tensing.cz	

VÝROČÍ. A ČÍ?	kde se narodil, zemřel či zapsal do dějin	kdy to udělal	proč bychom si ho měli pamatovat
* Otto von Bismarck	Schönhausen	1.4.1815	německý politik, kancléř, stoupenec diplomatické izolace Francie a německého vyzbrojení. Za jeho vlády došlo k ustavení tzv. Trojspolku. Abdikoval r. 1890.
÷ Karel IV.	Chrám sv. Petra, Řím	5.4.1355	český král Karel IV. byl toho dne korunován císařem Svatém říše římské. Tohoto titulu dosáhl jako první český panovník v dějinách. Za svého života dal postavit mnoho staveb.
* Josef Pekař	Malý Rohovec u Turnova		významný český historik, oponent T.G.Masaryka, zastánce národní ideje. Zasadil se o porozumění Čechů s Němci. Komunistický režim jeho dílo zakázal.
+ Karel Koželuh	Újezd nad Lesy		český sportovec, reprezentant ČSR v ledním hokeji a tenisu. Trojnásobný mistr světa v tenisu, člen družstva mistrů Evropy v hokeji r. 1925.

Máte zájem si Protein předplatit? Objednávky přijímáme na adrese protein@ymca.cz

**<http://protein.ymca.cz>
nemáte aktuální Protein? Přečtěte si ho na internetu!**

Archiv starších čísel ve formátu PDF, možnost hlasování, anketa k dalšímu číslu, možnost vyjádřit se ke každému článku.

Vaše příspěvky a pozvánky na akce zasílejte na protein@ymca.cz